
Till Ålands lagting

Ändring av studiestödslagen

Huvudsakligt innehåll

Landskapsregeringen föreslår att studiestödslagen ändras för att uppdatera den delvis föråldrade lagen, höja inkomstgränserna för rätt till studiestöd och bostadsstöd, justera vissa studiepenningsbelopp, ändra bestämmelserna om vuxenstudiestöd samt indexbinda inkomstgränsen.

Avsikten är att lagen ska träda i kraft till det nya läsåret som börjar den 1 augusti 2023.

INNEHÅLL	
Huvudsakligt innehåll.....	1
Allmän motivering	3
1. Bakgrund	3
1.1 Allmänt	3
1.2. Behov av ändring	3
2. Landskapsregeringens bedömningar och förslag	3
2.1. Grundläggande villkor för att beviljas studiestöd	3
2.2. Inkomstgräns för rätt till studiestöd.....	4
2.3. Vuxenstudiepenning	6
2.4. Återkrav av studiestöd	7
2.5. Ränta på borgensfordran.....	7
3. Lagförslagets konsekvenser.....	8
3.1. Konsekvenser för de studerande	8
3.2. Ekonomiska konsekvenser.....	8
3.3. Administrativa konsekvenser	9
3.4. Konsekvenser för miljön.....	9
3.5. Konsekvenser för jämställdheten och barn	9
4. Lagstiftningsbehörigheten	9
5. Ärendets beredning	10
Detaljmotivering	10
Ändring av landskapslagen om studiestöd	10
Lagtext	20
L A N D S K A P S L A G om ändring och temporär ändring av	
landskapslagen om studiestöd	20
Parallelltexter	30

Allmän motivering

1. Bakgrund

1.1 Allmänt

Bestämmelser om studiestöd finns i landskapslagen (2006:71) om studiestöd (studiestödslagen). Lagen är ändrad ett flertal gånger.

I lagen regleras på vilka grunder Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (AMS) beviljar stöd för studerande efter avslutad läroplikt.

1.2. Behov av ändring

Landskapsregeringen tillsatte den 1 oktober 2020 en arbetsgrupp med uppdrag att ta fram underlag för en revidering av landskapslagen om studiestöd. I uppdraget ingick att kartlägga motsvarande lagstiftning i omkringliggande regioner samt att lyfta fram behov av revidering av lagen om studiestöd.

Arbetsgruppen lämnade sin slutrapport den 17 december 2021. I rapporten lyfter arbetsgruppen fram olika områden där det finns ett behov av att revidera lagstiftningen om studiestöd. De områden som lyfts i rapporten är inkomstgränsen för studiestöd, vuxenstudiepenningen, hindrande förmåner vid studiestöd, återkrav av studiestöd, den grundläggande rätten till studiestöd, utbetalning av studiestöd, ränta på borgensfordringar, läromedelstillägg och studielånskompensation.

Utgående från arbetsgruppens rapport och Ålands arbetsmarknads- och studiestödsmyndighets kartläggning av brister i nuvarande studiestödslag har landskapsregeringen konstaterat ett behov av ett flertal ändringar i studiestödslagen.

2. Landskapsregeringens bedömningar och förslag

2.1. Grundläggande villkor för att beviljas studiestöd

Grundläggande villkor om vem som kan beviljas studiestöd finns i studiestödslagens 1 och 2 §§. Enligt 1 § har en studerande rätt till studiestöd om han eller hon är stadigvarande bosatt på Åland och kan härleda en rätt till studiestöd ur EG-rätten, avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer. Medborgare från andra länder kan beviljas studiestöd om sökanden fått permanent uppehållstillstånd eller kontinuerligt uppehållstillstånd i Finland och sökanden har varaktig bosättning i landskapet. Andra personer har rätt till studiestöd efter att under minst de två år som föregår inledandet av studierna ha varit bosatta i landskapet för annat ändamål än studier.

Den nu gällande regleringen är problematisk bland annat med tanke på EU-domstolens dom i ärendet C-542/09. I domen konstaterade domstolen att Konungariket Nederländerna hade underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 45 FEUF, dvs. att fri rörlighet för arbetstagare ska innebära att all diskriminering av arbetstagare från medlemsstaterna på grund av nationalitet ska avskaffas vad gäller anställning, lön och övriga arbets- och anställningsvillkor, och artikel 7.2 i förordning nr 1612/68, dvs. att en arbetstagare som är medborgare i en medlemsstat ska åtnjuta samma sociala och skattemässiga förmåner som medborgare i ett annat medlemsland. Nederländerna hade krävt att migrerande arbetstagare och de familjemedlemmar för vilka arbetstagarna är underhållsskyldiga ska uppfylla ett bosättningsvillkor, nämligen ”tre år av sex-regeln”, för att vara berättigade till det medtagbara studiestödet.

Landskapsregeringen föreslår att regelverket för vem som kan beviljas åländskt studiestöd uppdateras och preciseras.

2.2. Inkomstgräns för rätt till studiestöd

2.2.1. Nuvarande bestämmelser

Enligt 3 § i studiestödslagen är ett villkor för rätten till studiestöd att den studerande behöver ekonomiskt stöd. Enligt 19 § ska den sökandes och dennes föräldrars inkomst beaktas då behovet av ekonomiskt stöd prövas.

Enligt 21 § har en heltidsstuderande rätt till studiestöd om den skattepliktiga inkomsten är högst 939 euro i genomsnitt per stödmånad. För en deltidstuderande är inkomstgränsen 1 358 euro per månad. Av förvärvsinkomsterna räknas endast den inkomst som den studerande har under stödmånaderna medan kapitalinkomsten beaktas för hela året. Inkomster under de månader som den studerande inte studerar, tex. för sommarjobb, påverkar inte studiestödsbeloppet.

Inkomstgränsen höjdes senast år 2013 och sedan dess har beloppen inte justerats. Beloppen är inte indexbundna.

2.2.2. Temporära ändringar av inkomstgränserna på Åland och i Finland och Sverige

Åland

På Åland har temporära ändringar av studiestödslagen¹ gjorts som innebär att den studerandes egna inkomster under år 2022 samt fram till och med den 31 juli 2023 inte beaktas då studiestöd beviljas.

En utvärdering av utfallet av de temporära ändringarna av lagen visar att 2 611 studerande har lyft studiepenning eller vuxenstudiepenning under perioden 1.3.2022 - 31.3.2023. Av dessa är 292 studerande med en genomsnittlig inkomst över den ordinarie inkomstgränsen, 939 euro per månad. Drygt hälften av dessa var studerande som lyfte vuxenstudiestöd. Den sammanlagda summan av dessa studiestöd som lyfts av studerande med en inkomst över 939 euro är 932 400 euro.

Tabell 1: Studiestöd som beviljats 1.3.2022 - 30.3.2023

Typ av studiepenning	Antal stödtagare	Antal stödtagare med inkomst över 939 euro
Vanlig studiepenning	2 316	140
Vuxenstudiepenning	395	152
Totalt	2 611	292
Försörjartillägg	289	108
Bostadstillägg	1 588	123
Särskilt studiestöd	7	1

Den genomsnittliga månadsinkomsten för de 140 stödtagare med en inkomst över 939 euro per månad som lyfte vanlig studiepenning var 1 980 euro per månad. Av dessa har ca 20 procent uppgett en genomsnittlig månadsinkomst mellan 3 000 och 4 900 euro.

Den genomsnittliga månadsinkomsten för de 152 stödtagare med en inkomst över 939 euro per månad som lyfte vuxenstudiepenning var 2 320 euro per månad. Av dessa har ca 30 procent uppgett en genomsnittlig månadsinkomst mellan 3 000 och 4 900 euro.

Finland

Med anledning av coronapandemin justerades gränsen för hur mycket en studerande kan förtjäna med bibehållen rätt till studiestöd i rikslagstiftningen.

¹ ÅFS 2022:12 och 2022:98

Inkomstgränsen höjdes för åren 2020 och 2021 med 25 procent och gränsen var då 12 498 euro per år för den som studerade 9 månader. I praktiken beräknades årsinkomstgränsen så att man kunde ha en inkomst på 696 euro per stödmånad och en inkomst på 2 078 euro per månad utan studiestöd.

Från och med den 1 januari 2023 höjdes inkomstgränsen med 50 procent. För den som studerar 9 månader under kalenderåret är inkomstgränsen 18 720 euro per år. I praktiken innebär det en inkomst på 1 040 euro per stödmånad och en inkomst på 3 120 euro per månad utan studiestöd.

Sverige

I Sverige slopades inkomstgränsen helt under coronapandemin men återinfördes från och med den 1 juli 2022. För den som studerar 16 veckor på heltid var fribeloppet 112 283 kronor (ca 9 850 euro) för kalenderhalvåret 1.7.-31.12.2023 och för kalenderhalvåret 1.1.-30.6.2023 är beloppet 101 697 kronor (ca 8 918 euro). Inkomstgränsen varierar beroende på hur många veckor man studerar, ju fler veckor desto lägre gräns per kalenderhalvår.

2.2.3. Landskapsregeringens förslag

Utgående från den utvärdering av följderna av de temporära ändringarna av inkomstgränsen som gjorts och en bedömning av de ekonomiska konsekvenserna föreslår landskapsregeringen att det fortsättningsvis ska finnas en inkomstgräns, men att inkomstgränsen för den studerandes egna inkomster höjs med ca 50 procent. Inkomstgränsen föreslås såsom idag omfatta endast de månader då den studerande lyfter studiestöd. Under sommarmånaderna finns således ingen gräns för hur stora förvärvsinkomster den studerande kan ha.

Syftet med förslaget är att ge de studerande en stärkt möjlighet att förbättra sin ekonomiska ställning under studietiden och samtidigt förbättra tillgången på arbetskraft i samhället, speciellt inom vården och omsorgen.

Landskapsregeringen föreslår även att en bestämmelse införs om att inkomstgränserna i fortsättningen ska indexbindas enligt samma principer som studiestödsbeloppen. De nya gränsbeloppen blir efter höjningen 1 410 euro per stödmånad för heltidsstudier, vilket motsvarar 12 690 euro per år, och 2 040 euro per stödmånad för deltidstudier, vilket motsvarar 18 360 euro per år.

Tabell 2: Jämförelse av årsinkomstgränser för beviljande av studiestöd för heltidsstudier

Inkomstgräns	Inkomstslag	Beräkning	Inkomst/år
ÅLAND Ordinarie gräns 939 e/stödmånad	Förvärvs- och kapitalinkomster	9 stödmånader (+ 3 jobbmånader à 3 000 e)	8 451 e 17 451 e)
ÅLAND Temporär ändring tom. 31.7.2023	Förvärvsinkomster Kapitalinkomster	Årsgräns	Ingen gräns 13 042 e
ÅLAND Föreslagen gräns 1 410 e/stödmånad	Förvärvs- och kapitalinkomster	9 stödmånader (+ 3 jobbmånader à 3 000 e)	12 690 e 21 690 e)
FINLAND 1 040 e/stödmånad 3 120 e/övriga mån.	Förvärvs- och kapitalinkomster	9 stödmånader + 3 övriga månader	18 720 e
SVERIGE	Förvärvs- och kapitalinkomster	4 stödmånader hösten -22 + 5 stödmånader våren -23	ca 12 240 e

2.3. Vuxenstudiepenning

2.3.1. Nuvarande bestämmelser

Med stöd av 9 § i studiestödslagen kan en studerande i åldern 30 till 59 år få ett vuxenstudiestöd om han eller hon saknar grundläggande yrkesutbildning eller inte under en fem års period omedelbart innan studierna inleds har genomgått en över fyra månader lång utbildning för vilken studiestöd har beviljats. En studerande som har avlagt högre högskoleexamen eller därmed jämförbar examen har inte rätt till vuxenstudiepenning för avläggandet av en andra högre högskoleexamen.

Vuxenstudiepenningen består enligt 10 § av en grunddel och ett inkomstillägg. Grunddelen är 422 euro per månad. Inkomstillägget utgör 25 procent av skillnaden mellan månadsinkomsten och grunddelen. Månadsinkomsten är den skattepliktiga förvärvsinkomsten i medeltal per månad under de sex eller tolv månader som infaller omedelbart före den första månaden för vilken vuxenstudiepenning beviljas. Vuxenstudiepenningens belopp för heltidsstudier är minst lika stort som grunddelen och högst 1 005 euro per månad. Vuxenstudiepenningens belopp för deltidsstudier är 50 procent av beloppet för heltidsstudier. Maximitiden för att erhålla vuxenstudiepenning är 27 månader.

Även vuxenstudiestödet omfattas av inkomstgränsen i 21 §, så att vuxenstudiepenning inte betalas om den studerandes skattepliktiga förvärvs- och kapitalinkomst är högst 939 euro per månad för heltidsstudier och högst 1 358 euro per månad för deltidsstudier.

2.3.2. Stöd för vuxenutbildning i riket

I riket benämns motsvarande förmån vuxenutbildningsstöd och stödet regleras i lagen om vuxenutbildningsförmåner (FFS 1276/2000). Stödreglerna varierar beroende på om man är företagare eller löntagare. För att erhålla stödet som löntagare förutsätts det minst åtta års arbetserfarenhet, anställning i huvudsyssla hos en och samma arbetsgivare minst ett år och studieledighet från förvärvsarbetet. Vad gäller studierna ska de omfatta minst fyra studie- eller kompetenspoäng. Utbildning som berättigar till studiestöd framkommer av 6 § och omfattar bland annat yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen, specialyrkesexamen, examen som avläggs vid universitet eller yrkeshögskolor och för avläggande av delar av dessa examina. Vuxenutbildningsstöd kan även fås för grundläggande utbildning för andra än läropliktiga och gymnasiestudier om avsaknaden av utbildningen utgör ett hinder för utvecklingen i yrket.

För att erhålla vuxenutbildningsstöd som företagare ska företagaren innan stödperioden inleds ha minst åtta års arbetserfarenhet och varit verksam som företagare minst ett år. Därtill krävs att studierna bedrivs på heltid på ett sådant sätt att personen avlägger i genomsnitt minst tre studie- eller kompetenspoäng per stödmånad och att företagarens inkomster från företagsverksamheten under stödperioden har minskat med minst en tredjedel jämfört med den senast verkställda beskattningen före inledandet av studierna. Företagaren har inte rätt till vuxenutbildningsstöd om hans eller hennes förvärvsinkomster från annat än företagsverksamhet under stödperioden överstiger tre fjärdedelar av beloppet av det vuxenutbildningsstöd som betalats till företagaren.

Vuxenutbildningsstödet för löntagare består av en grunddel och en förtjänstdel. Grunddelen är 27,54 euro per dag (597,62 euro per månad). Förtjänstdelen är 42 procent av skillnaden mellan dagslönen och grunddelen. Om lönen per månad är större än 95 gånger grunddelen, är förtjänstdelen 20 procent för den del av dagslönen som överstiger denna gräns. Vuxenutbildningsstödet är högst 90 procent av den dagslön som ligger till grund för

stödet, dock minst lika stort som grunddelen. I vuxenutbildningsstöd för företagare betalas endast grunddelen. Om en persons genomsnittliga månadslön före studierna varit 3 500 euro i månaden (brutto) är stödbeloppet 1 599 euro.

Det sammanlagda beloppet av vuxenutbildningsstöd och inkomster under stödmånaden får uppgå till högst det lönebelopp som ligger till grund för vuxenutbildningsstödet, men så att det är minst lika stort som det belopp som personen har rätt att få i grunddel. Stödet är inte åldersrelaterat.

2.3.2. Landskapsregeringens förslag

Landskapsregeringen föreslår att bestämmelserna i 9 § om vuxenstudiepenning ändras för att anpassas till behoven i samhället och målsättningen om ett livslångt lärande.

Den övre åldersgränsen för rätt till vuxenstudiepenning, villkoret om avsaknad av grundläggande yrkesutbildning samt begränsningen av rätt till vuxenstudiepenning för en andra högskoleexamen föreslås slopade.

Bestämmelserna i 10 § föreslås kompletterade med ett stadgande om att månadsinkomstens belopp som ligger som grund för vuxenstudiepenningen fastställs endast en gång, men kan indexjusteras vid nya studier minst tio år efter att beloppet fastställdes.

2.4. Återkrav av studiestöd

I nuläget kan AMS i enlighet med 27 § i studiestödslagen återkalla ett beslut om beviljande av studiestöd eller återkräva studiepenning, vuxenstudiepenning, särskilt studietillägg, bostadstillägg eller försörjartillägg om en väsentlig ekonomisk förändring i den studerandes förhållanden inträffat efter att studiestödet har beviljats. Återkallande eller återkrav kan ske till högst ett belopp som motsvarar den ekonomiska förändringen i den studerandes förhållanden. Dessutom kan AMS helt eller delvis återkalla eller återkräva ovannämnda stöd om de utbetalats felaktigt eller beviljats på felaktiga grunder för att den sökande uppsåtligt eller av oaktsamhet som inte är ringa lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter som är väsentliga för att beräkna studiestödet eller på grund av annan jämförbar väsentlig omständighet. Ett belopp som ska återkrävas kan dras av från studiestöd som senare beviljas mottagaren av stödet.

Landskapsregeringen konstaterar att ett beslut om återkrav av studiestöd enligt nu gällande studiestödslag inte är direkt utsökbart. Landskapsregeringen föreslår att bestämmelserna om återkrav kompletteras så att återkrav blir direkt utsökbara.

2.5. Ränta på borgensfordran

Enligt bestämmelserna i 37 § i gällande lag är räntan på borgensfordringar för studielån nio procent.

Landskapsregeringen konstaterar att det i 26 § i den tidigare studiestödslagen (1995:94) fanns följande bestämmelser om ränta på borgensfordran: "På landskapets hela borgensfordran skall låntagaren betala högst den ränta som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (FFS 633/1982). Närmare stadganden om storleken på den ränta som skall betalas kan ges genom landskapsregeringsbeslut." Avsikten har således varit att man ska följa räntenivån enligt räntelagen med möjlighet att sänka räntan genom landskapsregeringens beslut.

Landskapsregeringen föreslår att bestämmelsen om ränta på borgensfordran ändras så att räntan binds till en skälig räntesats.

3. Lagförslagets konsekvenser

3.1. Konsekvenser för de studerande

Studiestödets syfte är i första hand att främja heltidsstudier. Avsikten är dock inte att studiestödet ska hindra studerande från att jobba i skäligen utsträckning, om studierna framskrider trots arbete. Det finns ingen exakt uppskattning av hur inkomstgränserna påverkar studietakten.

Förslaget att höja inkomstgränsen för rätt till studiestöd ger de studerande en större möjlighet att arbeta under studierna och förbättrar den ekonomiska situationen för studerande vars inkomster under studiemånaderna överskrider de nuvarande inkomstgränserna.

Enligt 6 § 2 mom. i grundlagen får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av ålder. Genom förslaget att slopa den övre åldersgränsen för vuxenstudiestöd får även studerande som fyllt 60 år en möjlighet att lyfta vuxenstudiepenning. På detta sätt säkerställs grundlagens krav på jämlikhet och likabehandling.

Att slopa villkoret ”saknad av grundläggande yrkesutbildning” för rätt till vuxenstudiestöd gör att alla studerande bedöms lika oberoende av vilken tidigare utbildning de har.

Förslaget att månadsinkomstens belopp som ligger som grund för vuxenstudiepenningen ska fastställas endast en gång, trots uppehåll i studierna, bekräftar den praxis som har tillämpats av AMS sedan 2016. Förslaget att beloppet kan indexjusteras vid en ny ansökan minst tio år efter föregående ansökan är till fördel för den studerande vars lön stigit sedan beloppet fastställdes senast.

3.2. Ekonomiska konsekvenser

De föreslagna ändringarna av inkomstgränsen och vissa studiepenningar medför ökade kostnader med ca 195 000 euro per år från och med år 2024. Om ändringen av lagen träder i kraft från höstterminen 2023 och kostnadsfriheten för de studerande vid gymnasiet införs vid samma tidpunkt medför ändringarna ökade kostnaderna med ca 87 000 under år 2023.

Den förändring som påverkar de ekonomiska konsekvenserna mest är höjningen av inkomstgränsen för de studerandes egna inkomster. Beräkningen av konsekvenserna av höjningen är gjord utgående från antal beviljade studiestöd under perioden 1.3.2022-1.3.2023. Under hela den perioden har inkomstgränsen varit helt slopad och under delar av perioden påverkade pandemin fortfarande samhället. Under perioden har antalet studerande med vuxenstudiepenning varit avsevärt högre än tidigare som en följd av den slopade inkomstgränsen. Den slopade inkomstgränsen har även påverkat antalet studerande som lyfter studiestöd för deltidsstudier. Det är svårt att förutsäga hur lagförslaget kommer att påverka antalet studerande som lyfter studiestöd. Landskapsregeringen har valt att presentera siffror som direkt utgår från antalet under föregående år och att inte spekulera i hur olika faktorer kan påverka antalet studiestödstagare under kommande år. Landskapsregeringen konstaterar dock att det faktiska utfallet av lagförslagets konsekvenser på studiestöds-kostnaderna inte torde överstiga de siffror som beräkningarna visar.

Den temporära höjningen av bostadsstödet med tio procent under läsåret 2023-2024 medför ökade kostnader under år 2023 med ca 231 000 euro och under år 2024 med ca 375 000 euro.

Totalt innebär lagförslaget ökade kostnader under år 2023 med ca 231 000 euro, under år 2024 med ca 375 000 euro och från och med år 2025 med ca 195 000 euro per år.

Tabell 3: Ekonomiska konsekvenser av lagförslaget

FÖRESLAGEN ÄNDRING	ÄNDRING/ MÅNAD OCH STUDERANDE	2023	2024	ÅRLIG ÖKNING från och med 2025
HÖJNING AV INKOMSTGRÄNSEN MED 50 % 939 e till 1 410 e för heltid 1 358 e till 2 040 e för deltid		+ 200 000	+ 450 000	+ 450 000
SÄNKNING AV STUDIEPENNING FÖR 17 ÅRINGAR kostnadsfri gymnasieutbildning bor hos föräldrarna 137 e till 128 e	- 9	- 12 000	- 27 000	- 27 000
SÄNKNING AV STUDIEPENNING FÖR 17 ÅRINGAR kostnadsfri gymnasieutbildning bor självständigt 202 e till 184 e	- 18	- 3 000	- 8 000	- 8 000
SÄNKNING AV STUDIEPENNING FÖR + 18 ÅRINGAR kostnadsfri gymnasieutbildning bor hos föräldrarna 222 e till 138 e	- 84	- 64 000	- 144 000	- 144 000
SÄNKNING AV STUDIEPENNING FÖR + 18 ÅRINGAR kostnadsfri gymnasieutbildning bor självständigt 288 e till 194 e	- 94	- 34 000	- 76 000	- 76 000
TOTALT EXKL. TEMPORÄR ÄNDRING		+ 87 000	+ 195 000	+ 195 000
TEMPORÄR HÖJNING AV BOSTADSSTÖDET MED 10 % 1.8.2023-31.7.2024 249 e till 274 e	+ 25	+ 144 000	+ 180 000	
TOTALT		+ 231 000	+ 375 000	+ 195 000

3.3. Administrativa konsekvenser

I och med att inkomstgränsen höjs kommer ansökningarna om studiestöd sannolikt att öka, vilket i sin tur leder till mer arbete för AMS. Om ökningen sker främst bland studerande med vuxenstudiepenning, så som skedde under tiden med slopad inkomstgräns, medför det längre handläggningstider totalt då en sådan ansökan kräver en mer omfattande utredning.

De föreslagna ändringarna kräver på flera punkter utveckling och uppdatering av AMS datasystem för beviljande av studiestöd.

3.4. Konsekvenser för miljön

Förslaget har inga kända konsekvenser för miljön.

3.5. Konsekvenser för jämställdheten och barn

Det temporära slopandet av inkomstgränsen motiverades bland annat med att vården och hotell- och restaurangbranschen behövde arbetskraft som en konsekvens av pandemin. Inom de sektorerna är det fler kvinnor än män som berörs och kvinnor torde alltså påverkas mest positivt av att extraarbete inte påverkar studiestödet.

Landskapsregeringens beslut att nu höja inkomstgränserna med 50 procent sker delvis med samma motiv, och torde även det påverka en större andel kvinnor positivt.

Förslaget har inga kända direkta konsekvenser för barn.

4. Lagstiftningsbehörigheten

Landskapet har med stöd av 18 § 1, 13, 14 och 23 punkten i självstyrelselagen lagstiftningsbehörighet i fråga om socialvård, undervisning och främjande av sysselsättningen.

Riket har enligt 27 § 1 punkten i självstyrelselagen lagstiftningsbehörighet i fråga om stiftande, ändring och upphävande av grundlag samt avvikelser

från grundlag. Enligt 16 § 2 mom. i grundlagen ska det allmänna säkerställa lika möjligheter för var och en att oavsett medellöshet enligt sin förmåga och sina särskilda behov få även annan än grundläggande utbildning samt utveckla sig själv.

Studiestödslagens syfte är att förverkliga 16 § 2 mom. i grundlagen genom bestämmelser om studiestöd och studiesociala förmåner, vilka områden hör till landskapets behörighet.

5. Ärendets beredning

Ärendet har beretts som tjänstemannaberedning vid lagberedningen i samråd med AMS.

Ärendet har under arbetets gång skickats till de åländska studentföreningarna i riket och i Sverige samt till Ålands gymnasium, Ålands folkhögskola, Högskolan på Åland och Rädda barnen på Åland rf.

Detaljmotivering

Ändring av landskapslagen om studiestöd

1 § *Tillämpningsområde*. Paragrafen föreslås ändrad i syfte att precisera rätten till studiestöd och harmonisera bestämmelserna med EU-rättens bestämmelser.

Enligt huvudregeln har den som är stadigvarande bosatt på Åland och har rätt att uppehålla sig i Finland annat än tillfälligt rätt till studiestöd. Med stadigvarande bosatt på Åland föreslås genom ändringen av definitionen i 2 § den vara som har bott på Åland i minst sex månader i annat syfte än studier. Dessutom har följande personer rätt till studiestöd:

1) den som med stöd av Europeiska gemenskapens lagstiftning eller ett avtal som Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater har ingått med en annan avtalspart har rätt till studiestöd enligt denna lag,

2) den som har permanent uppehållsrätt i Finland enligt 10 kap. i utlänningslagen (FFS 301/2004),

3) den som har permanent uppehållsrätt i Finland enligt artikel 15 i avtalet om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen 2019/C 384 I/01 (*utträdesavtalet*) och den

4) den som tidigare omfattats av bestämmelserna i 1 mom. och som nekats studiestöd i bosättningslandet för att han eller hon inte omfattas av den lagstiftning om studiestöd som tillämpas i bosättningslandet, om bosättningslandet är ett EU-land eller EES-land.

Landskapsregeringen föreslår att studiestöd ska beviljas för studier som pågår minst åtta veckor i följd i stället för som en gällande lag i tretton veckor i följd. Syftet är att harmonisera bestämmelserna med de bestämmelserna i riket och Sverige. Såväl i riket som Sverige är tidsgränsen två månader för rätt till studiestöd.

Enligt 3 mom. kan AMS av särskilda skäl bevilja studiestöd trots att förutsättningarna i 1 mom. inte är uppfyllda. Bestämmelsen kan till exempel tillämpas då en person som omfattats av 1 mom. flyttat till riket och fått avslag på sin ansökan om studiestöd från Folkpensionsanstalten på den grund att personen inte omfattas av rikets studiestödslagstiftning.

2 § *Definitioner*. Begreppet ”stadigvarande bosättningsort” ändras till begreppet ”den som är stadigvarande bosatt på Åland”. Enligt nuvarande bestämmelser ska man vara bosatt på Åland minst 185 dagar per år till följd av personlig eller yrkesmässig anknytning för att Åland ska vara den stadigvarande bosättningsorten. För den som har anknytning till två orter ska den stadigvarande orten vara den som man regelbundet återvänder till och anses

ha störst anknytning till. Definitionen kan vara problematisk att tillämpa i vissa fall. Nu föreslås i stället att den som har bott på Åland i minst sex månader i annat syfte än studier ska anses som stadigvarande bosatt på Åland.

Definitionen av termin föreslås anpassad till de faktiska förhållandena. Slutdatum för höstterminen ändras från 31 december till 31 januari och vårterminens startdatum ändras från 1 januari till 1 februari.

Definitionen av högskolor föreslås preciserad så att det som avses är utbildningsinstitutioner med offentlig insyn. Det omfattar sådana som är reglerade i lag samt sådana enskilda institutioner som är godkända att utfärda examina.

Definitionen av andra läroanstalter föreslås anpassad till de läroanstalter som finns i dag.

Bestämmelserna om begreppen studievecka och studiepoäng föreslås slopade eftersom begreppen inte används längre.

Definitionen av studier som huvudsyssla föreslås förenklad. Både heltids- och deltidstudier ska anses som huvudsyssla.

Definitionen av högre högskoleexamen föreslås anpassad till att begreppet ECTS- poäng idag används i stället för begreppet studiepoäng. Definitionerna av heltids- och deltidstudier ändras och binds till ECTS- poäng eller kompetenspoäng. I och med detta slopas även begreppet studietakt. ECTS är det europeiska systemet för överföring och ackumulering av studiemeriter (European Credit Transfer System). Systemet är ett verktyg inom det europeiska området för högre utbildning som ska göra studiernas omfattning mer överskådlig och göra det lättare för de studerande att flytta mellan länder och att få sina utländska kurser och examina erkända. ECTS-poängen beskriver studiernas omfattning och lärandemål och gör det lättare att planera, genomföra och utvärdera utbildningar.

3 § *Studier som berättigar till studiestöd.* De allmänna villkoren för rätt till studiestöd föreslås justerade så att begreppet "framgång i studierna" byts ut mot begreppet "studerar i tillräcklig omfattning". Begreppet förtydligar att AMS vid bedömningen endast fäster vikt vid att studierna framskrider som de ska enligt planen för den utbildning den studerande går på, och inte vid hur studieprestationerna har bedömts.

4 § *Högskolestuderandes studieprestationer.* Paragrafen anpassas till det europeiska systemet för överföring och ackumulering av studiemeriter, ECTS. Ett års studier på heltid ger 60 ECTS poäng. En kandidatexamen är i regel 180 eller 240 poäng och en masterexamen motsvarar 90 eller 120 poäng.

5 § *Tidsgränser.* En tidsgräns för hur länge studiestöd kan beviljas införs även för andra studier än högskolestudier. Tidsgränsen för högskolestudier är 55 månader, vilket motsvarar drygt sex års studier beräknat på nio studiemånader per år. Utbildningstiden för andra studier räknas från och med den månad den studerande fyller 20 år för att vara lika för de studerande oberoende av vilken tid på året de är födda. Efter 20 årsålder föreslås att tidsgränsen ska vara 36 månader, vilket motsvarar fyra års studier.

Tidsgränsen föreslås kunna förlängas med nio månader, vilket motsvarar studier under ett läsår, om maximalt 60 ECTS-poäng av utbildningen återstår. Tiden kan även förlängas med 15 månader för dubbelexamen, examen över 300 ECTS-poäng eller påbyggnadsexamen, om högst 100 ECTS-poäng återstår.

Tidsgränsen för vuxenstudiepenningen är 27 månader, oavsett utbildningsnivå. För den som studerar vid högskola räknas tiden för högskolestudier och vuxenstudiepenning parallellt. Då tidsbegränsning införs även för

andra studier än högskolestudier fungerar det på samma sätt, studiemånader och vuxenstudiepenningsmånader räknas parallellt.

Enligt nu gällande lag kan studiestöd inte beviljas för studier som är kortare än 13 veckor. Landskapsregeringen föreslår nu att gränsen ska vara 8 veckor och att studiestöd även ska kunna beviljas för sådana korta studier som ingår i den studerandes studieprogram. Detta gör det till exempel möjligt för en högskolestuderande att under sommaren läsa en kortare kurs som ingår i den studerandes studieprogram.

2 kap. Studiestödsformer

6 § *Studiestödsformer*. Paragrafens, och även kapitlets, rubrik ändras för att bättre motsvara innehållet i paragrafen och kapitlet. Listan på de olika studiestödsformerna kompletteras med det tillägg som studerande som är 17 år kan få enligt 19 §, och ändras i enlighet med förslaget i 13 § att byta namn på bostadstillägget till bostadsstöd.

Det särskilda studietillägget som regleras i 11 och 12 §§ och som föreslås slopat stryks från listan över studiestödsformer.

Andra momentet föreslås preciserat så att studiepenning och vuxenstudiepenning inte kan beviljas för samma period, i stället för nuvarande lydelse enligt vilken förmånerna inte kan utbetalas samtidigt.

6a § *Indexjustering*. Paragrafen föreslås ändrad så att även gränsen för den studerandes inkomster vid beviljande av studiestöd ska indexjusteras i enlighet med förändringarna i konsumentprisindex.

Ändringen i konsumentprisindex var för år 2020 negativ, - 0,4 procent, och studiestödsbeloppen sänktes då enligt detta. Landskapsregeringen anser att det är oskäligt att sänka studiestödsförmånerna trots en eventuell sänkning av konsumentprisindex och föreslår att paragrafen kompletteras med en bestämmelse om att beloppen inte ska indexjusteras om ändringen i konsumentprisindex är negativ.

7 § *Rätt till studiepenning*. Paragrafens rubrik och innehållet föreslås ändrade i förtydligande syfte.

Enligt paragrafen har en studerande rätt till studiepenning från den tidpunkt då barnbidrag inte längre betalas för honom eller henne. Barnbidraget regleras i landskapslagen (1994:48) om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen. Enligt 1 § i barnbidragslagen (FFS 796/1992) betalas barnbidrag för underhåll av barn som inte fyllt 17 år. Bidraget betalas enligt 8 § till utgången av den månad under vilken barnet fyller 17 år. Det innebär att rätten till studiepenning uppkommer månaden efter den då den studerande fyller 17 år.

8 § *Studiepenningens fastställande och belopp*. Paragrafen föreslås ändrad i förtydligande syfte samtidigt som vissa av studiepenningsbeloppen justeras. Alla belopp är även höjda med 6,6 procent, i enlighet med den fastställda förändringen av konsumentprisindex för år 2022.

Avsikten är att gymnasieutbildningen på Åland ska vara kostnadsfri för de studerande från och med höstterminen 2023. Med anledning av detta föreslår landskapsregeringen att studiepenningen för de studerande som deltar i kostnadsfri gymnasieutbildning ska sänkas jämfört med det belopp som idag beviljas den som går i gymnasiet. Det nya beloppet för dessa studerande utgår från barnbidragsbeloppet, som är 110 euro för det första barnet. För studerande som är 17 år utökas beloppet med ett tillägg om 15 procent och för studerande som fyllt 18 år utökas beloppet med ett tillägg om 25 procent. För studerande som bor självständigt utökas beloppet ytterligare med det belopp som idag kan beviljas med stöd av 8 § 6 mom., 56 euro, för studerande

som bor självständigt. Samma studiepenningsbelopp föreslås även för en studerande som deltar i förberedande utbildning för gymnasialstadiet. Sådan utbildning är till exempel den förberedande linje vid Folkhögskolan som från och med hösten 2023 planeras att vara kostnadsfri för de studerande.

I tabellen nedan framgår hur studiepenningsbeloppen föreslås ändrade jämfört med vad beloppen är i dag. Studiepenningsbeloppen för halvtidsstudier är alltid hälften av beloppen för heltidsstudier.

Tabell 4: De föreslagna nya studiepenningsbeloppen och hur de ändrats

ÅLDER		17				18 +			
BOENDEFORM		HOS FÖRÄLDRA		SJÄLVSTÄNDIGT		HOS FÖRÄLDRA		SJÄLVSTÄNDIGT	
STUDIETAKT		heltid	deltid	heltid	deltid	heltid	deltid	heltid	deltid
STUDIEFORM	Kostnadsfri gymnasieutbildning eller förberedande utbildning för gymnasialstadiet	128 ^a	64	184 ^d	92	138 ^f	69	194 ^e	97
	Högskola	186 ^b	93	260 ^a	130	300 ^b	150	370 ^a	185
	Annan skola	146 ^c	73	216 ^c	108	236 ^c	118	308 ^c	154

a: 110 euro + 15 % tillägg

b: 27 % högre än för annan skola

c: indexjusterat med 6,6 %

d: 128 euro plus 56 euro tillägg för självständigt boende

e: 20 % högre än för annan skola

f: 110 euro + 25 % tillägg

g: 138 euro plus 56 euro tillägg för självständigt boende

I dag kan studiepenningen för den som inte studerar vid en högskola höjas om det saknas väsentliga studiesociala förmåner vid skolan. Nu föreslås att paragrafen preciseras så att studiepenningen höjs till samma belopp som för högskolan om det inte erbjuds en kostnadsfri lunch i skolan.

9 § *Vuxenstudiepenning* Utbildningssystemet och arbetslivet ser annorlunda ut idag än då de nuvarande bestämmelserna om vuxenstudiepenning utformades. Idag har man anammat begreppet livslångt lärande vilket inbegriper möjligheter att uppdatera eller specialisera sig inom sitt yrke eller att byta yrke. Det här tillsammans med det faktum att en tidsgräns införs även för andra än högskolestudier, vilket medför att man på ett annat sätt kan och ska ansvara för att planera sina studier, gör att ändringar behövs i bestämmelserna om vuxenstudiestöd. Även grundlagens bestämmelse om att diskriminering på grund av ålder inte är tillåten kräver en ändring av bestämmelserna.

Landskapsregeringen förslår att paragrafen ändras så att den övre åldersgränsen för rätt till vuxenstudiepenning slopas.

Enligt gällande lag krävs att den studerande ska sakna grundläggande yrkesutbildning för att ha rätt till vuxenstudiepenning samt att den som redan erlagt en högre högskoleexamen eller en därmed jämförbar examen inte har rätt till vuxenstudiepenning för att avlägga en andra högre högskoleexamen. Landskapsregeringen konstaterar att dessa begränsningar inte är förenliga med ambitionen om ett livslångt lärande och föreslår att begränsningarna slopas. Även bestämmelsen om att den studerande inte under en femårsperiod omedelbart innan studierna får ha genomgått en över fyra månader lång utbildning för vilken studiestöd har beviljats, föreslås slopad.

De tidsmässiga begränsningarna av antalet studiestödmånader; 55 månader för högskolestudier och 36 månader för andra studier samt totalt högst 27 månader med vuxenstudiepenning, begränsar den totala mängden månader som den studerande kan erhålla studiestöd för. Till exempel för en studerande som går en fyraårig högskoleutbildning och är beviljad vuxenstudiepenning räknas både högskolemånader och vuxenstudiepenningsmånader parallellt. När 27 månader har passerat har den studerande nyttjat sina vuxenstudiepenningsmånader och övergår till vanlig studiepenning. Högskolemånaderna fortsätter räknas fram tills den studerande är klar med utbildningen.

10 § *Vuxenstudiepenningens fastställande*. Paragrafen föreslås kompletterad så att vuxenstudiepenningens belopp fastställs en gång för hela studieperioden, men så att om en person söker om vuxenstudiestöd på nytt efter minst tio år ska stödbeloppet indexjusteras i enlighet med förändringen i konsumentprisindex.

Landskapsregeringen föreslår att månadsinkomsten, förutom den skattepliktiga förvärvsinkomsten i medeltal per månad under de sex eller tolv månader som infaller omedelbart före den första månaden för vilken vuxenstudiepenning beviljas, även kan vara inkomsten i medeltal per månad i den senaste fastställda beskattningen. På detta sätt kan till exempel enskilda näringsidkares förvärvsinkomster läggas till grund vid bestämmandet av inkomsttilläggets storlek. Näringsidkare kan inte lyfta lön och har således inte inkomster i inkomstregistret som AMS använder när vuxenstudiepenningen fastställs.

11 och 12 §§ *Särskilt studietillägg och Närmare bestämmelser om särskilt studietillägg*. Den som är berättigad till studiestöd kan beviljas ett särskilt studietillägg av arbetsmarknadspolitiska skäl. Det särskilda studietillägget utbetalas under högst två år med högst 377 euro per månad. Villkoren för det särskilda studiestödet är att den studerande uppfyller kraven för att erhålla vuxenstudiepenning, är i behov av ett förstärkt studiestöd för att genomgå utbildning, har varit arbetslös lång tid och inte är berättigad till en annan ekonomisk förmån som anses vara likvärdig med det särskilda studietillägget.

Tabell 4: Exempel för en heltidsstuderande som före studierna enbart lyft grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd och barnförhöjning för ett barn och som beviljas särskilt studietillägg

Vuxenstudiepeng	568 euro
Försörjartillägg	75,50 euro
Särskilt studietillägg	377 euro
TOTALT	1 017,50 euro

Från och med år 2016 är det möjligt för AMS att stöda den arbetssökandes frivilliga studier med arbetslöshetsförmån under maximalt 24 månader. Personen ska ha fyllt 25 år när studierna inleds och ha ett behov av utbildning som AMS konstaterat. En person vars studier stöds med arbetslöshetsförmån och som har ett barn beviljas i genomsnitt 1 144,20 euro per studiemånad i arbetslöshetsförmåner och kostnadsersättning. AMS bedömer att stödande av frivilliga studier är det arbetsmarknadspolitiskt mest ändamålsenliga sättet att förbättra personens yrkesfärdigheter och möjligheter att få ett bestående arbete och att studierna på ett väsentligt sätt anses förbättra personens möjligheter till sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden.

Landskapsregeringen anser att det inte längre är ändamålsenligt att ha kvar det särskilda studietillägget då stödet för frivilliga studier arbetsmarknadspolitiskt är ett bättre system än det särskilda studietillägget, som arbetsmarknadspolitiskt enbart kräver att personen ska ha varit arbetslös lång tid. Dessutom är stödet för frivilliga studier vanligtvis ett mer förmånligt system och omfattar även personer 25-29 år.

13 § *Bostadsstöd*. Bostadstillägg beviljas för kostnader för en bostad som inte är den studerandens föräldrahem. Begreppet "bostadstillägg" föreslås nu ändrat till begreppet "bostadsstöd" för att begreppet bättre ska omfatta även de studerande under 17 år. Studerande under 17 år har inte rätt till studiepenning, men har ändå enligt nuvarande bestämmelser rätt till ett bostadstillägg för en bostad som behövs för restiden till föräldrahemmet.

Bestämmelserna förtydligas så att endast en studerande som lyfter studiepenning eller vuxenstudiepenning har rätt till ett bostadsstöd. För rätt till

bostadsstöd krävs även att den studerande studerar vid högskola, är 18 år eller har ett behov av en studiebostad för att resvägen mellan föräldrahemmet och skolan är över två timmar tur och retur.

Enligt en särskild bestämmelse i 2 mom. har studerande, som inte har rätt till studiepenning eftersom barnbidrag fortfarande betalas för dem, rätt till bostadsstöd för en bostad som behövs för att resvägen mellan föräldrahemmet och skolan är över två timmar tur och retur.

I riket finns inget bostadstillägg till studiestödet för den som studerar i riket, utan de studerande har rätt till allmänt bostadsbidrag på samma villkor som alla andra. För den som omfattas av rikets studiestöds och studerar på Åland eller utanför Finland finns ett bostadstillägg om 210 euro per månad.

I Sverige finns ett bostadsbidrag för personer under 29 år som särskilt riktar sig till studerande.

14 § *Bostadsstödet belopp*. Bostadsstödet maximala belopp har höjts med indexjusteringen för år 2022, vilken är 6,6 procent.

14a § *Bostadsstödet belopp under läsåret 2023-2024*. Landskapsregeringen föreslår att bostadsstödet maximala belopp temporärt höjs med tio procent under nästa läsår som inleds den 1 augusti 2023 och avslutas den 31 juli 2024. Höjningen motiveras av de studerandes ökade levnadskostnader på grund av inflationen i samhället.

15 § *Försörjartillägg*. Enligt gällande bestämmelse har en studerande som har minderårigt barn rätt till försörjartillägg. En person som inte fyllt 18 år och bor hos vårdnadshavare anses vara minderårig enligt bestämmelsen.

Landskapsregeringen föreslår nu att bestämmelsen ändras så att rätten till försörjartillägg ska gälla studerande vårdnadshavare oavsett om barnet bor hos vårdnadshavaren eller inte.

16 § *Försörjartilläggets belopp*. Beloppet har höjts med indexjusteringen för år 2022, vilken är 6,6 procent.

19 § *Tillägg för studerande som är 17 år*. En ny allmän paragraf om möjligheten till ett tillägg till studiestödet för studerande som är 17 år föreslås. Det nuvarande innehållet i 19 § föreslås struket som obehövligt och paragrafen med det nya innehållet föreslås flyttad till 2 kap. där den innehållsmässigt hör hemma.

20 § *Inkomsternas inverkan på studiestödet*. Paragraferna 20 och 21 har bytt plats innehållsmässigt.

Landskapsregeringen föreslår att gränsen för heltidsstuderandes förvärvs- och kapitalinkomster höjs med 50 procent.

Inkomstgränsen för den studerandes inkomster per månad höjs därmed från 939 euro till 1 410 euro för heltidsstuderande och från 1 358 till 2 040 euro för deltidstuderande.

21 § *Studerande som är 17 år*. Paragraferna 20 och 21 har bytt plats innehållsmässigt. Rubriken till 21 § (tidigare 20 §) föreslås ändrad.

Paragrafen föreslås ändrad så att bestämmelserna preciseras och gränserna för föräldrarnas inkomster och för tillägget för flera barn i familjen indexjusteras.

Enligt gällande lag beräknas föräldrarnas inkomster för en studerande vars föräldrar inte bor tillsammans så att endast inkomsterna för den förälder där barnet bor räknas. Om sökanden försörjs av sin förälder och en person som ingått äktenskap eller registrerat partnerskap eller är sambo med föräldern i deras gemensamma hem, beaktas även den personens inkomster. Detta

medför att AMS ska bedöma hur försörjningen de facto sker vilket inte är ändamålsenligt. Landskapsregeringen föreslår därför att endast föräldrarnas inkomster ska räknas även om föräldern bor tillsammans med en annan person som inte är den studerades förälder.

22 § Förmåner som begränsar rätten till studiestöd. Idag kan studiepenningens belopp sänkas om en studerande från läroanstalten eller på grund av studierna eller arbete som utförs i samband med dem får lön, dagpenning, ett stipendium avsett för att trygga utkomsten eller annat ekonomiskt stöd som motsvarar studiepenningen.

Bestämmelserna om hur olika förmåner som en studerande har rätt till med stöd av lag påverkar studiepenningen föreslås preciserade och uppdaterade med några ytterligare förmånsformer. Bestämmelsen om att studiestöd inte beviljas om en studerande under en stödmånad får praktiklön som överstiger 939 euro stryks eftersom inkomster från praktik jämföras med andra inkomster och påverkar rätten till studiestöd genom den allmänna inkomstgränsen. Landskapsregeringen föreslår att de angivna förmånerna ska vara ett hinder även för beviljande av vuxenstudiepenning. Det innebär att endast studielån kan beviljas den som lyfter någon av de angivna förmånerna.

Landskapsregeringen föreslår att även pensionsstöd och garantipension ska medföra att studiepenning och vuxenstudiepenning inte kan beviljas men att en partiell förtida ålderspension inte ska påverka. Bestämmelser om pensionsstöd finns i lagen om pensionsstöd (FFS 2016/1531). Bestämmelser om garantipension finns i lagen om garantipension (FFS 2010/703).

Landskapsregeringen föreslår en uttrycklig bestämmelse om att studiestöd eller vuxenutbildningsstöd från riket ska medföra att studiepenning och vuxenstudiepenning inte kan beviljas.

Förmånerna pension på grund av full arbetsoförmåga och invaliditetspension har ersatts med förmånerna full invalidpension och sjukpension.

Landskapsregeringen föreslår att dagpenningar enligt sjukförsäkringslagen (FFS 1224/2004) ska medföra att studiepenning och vuxenstudiepenning inte kan beviljas. Det innefattar sjukpenningar, graviditets- och föräldrapenningar.

Landskapsregeringen föreslår att förmåner från andra länder än Finland ska jämföras med de förmåner som avses i 1 mom.

Landskapsregeringen föreslår att den som får full ersättning för inkomstbortfall med stöd av lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (FFS 626/1991) eller med stöd av bestämmelserna om rehabilitering i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (FFS 459/2015), i lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (FFS 873/2015), i lagen om skada, ådragen i militärtjänst (FFS 404/1948) eller i lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (FFS 1521/2016) inte kan beviljas studiepenning och vuxenstudiepenning.

Landskapsregeringen föreslår att den som deltar i läroavtalsutbildning med stöd av landskapslagen (1998:59) om läroavtalsutbildning inte kan beviljas studiepenning och vuxenstudiepenning.

23 § Ansökan om och beviljande av studiestöd. Paragrafen föreslås ändrad så att begreppet studieår byts ut mot begreppet läsår. Paragrafen föreslås även kompletterad med en bestämmelse som rör studerande som tidigare omfattats av bestämmelserna om rätt till studiestöd och som nekats studiestöd i bosättningslandet för att personen inte omfattas av den lagstiftning om studiestöd som tillämpas i bosättningslandet. Studiestöd för en sådan studerande kan beviljas tidigast från den månad de ansökt om och nekats stöd i bosättningslandet.

23a § *Rätt att få uppgifter ur inkomstregistret.* Paragrafen föreslås ändrad för att hänvisningen till lagen om inkomstdatasystemet (FFS 53/2018) ska överensstämma med den ändring av lagen som gjordes genom FFS 940/2022 och som trädde i kraft den 1 januari 2023.

24 § *Komplettering av ansökan.* Paragrafen föreslås ändrad i förtydligande syfte.

25 § *Utbetalning av studiestöd.* Enligt gällande lag beviljas studiestöd normalt för högst nio månader per läsår. Studiestöd kan beviljas för längre tid än nio månader per läsår om studierna bedrivs på ett sätt som AMS bestämmer. Studiestöd som betalas av landskapets medel ska utbetalas senast den fjärde dagen i varje månad för vilken den studerande är studiestödsberättigad. Då studiestödet betalas per månad har det inte varit möjligt för AMS att återkräva en del av det månatliga studiestödet².

Landskapsregeringen föreslår att formuleringen ”om studierna bedrivs på ett sätt som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten bestämmer” ersätts med ”om den studerande visar att han eller hon bedriver studier under läsåret under en längre tid än det och att studierna uppgår till minst deltidsstudier”. Paragrafen föreslås även kompletterad med en bestämmelse om att studiestöd beviljas per dag i varje studiestöds månad. En studiestöds månad är alltid 30 dagar.

26a § *Avslag av ansökan, justering eller indragning av studiestöd.* I dag saknas uttryckliga bestämmelser i studiestödslagen om en möjlighet att justera eller dra in studiestöd då förhållandena ändrats. Landskapsregeringen föreslår nu att bestämmelser införs som gör det möjligt för AMS att justera eller dra in studiestödet. Studiestödet kan dras in om den studerande inte uppfyller det allmänna kravet om tillräcklig omfattning på studierna för rätt till studiestöd i 3 §. Studierna får inte överskrida den tid som fastställts för studierna. AMS föreslås ha en uttrycklig skyldighet att följa upp omfattningen av de studerandes studier.

Om den studerandes studieprestationer varit synnerligen litet föreslås att studiestödet ska kunna dras in retroaktivt. Antalet studieprestationer ska betraktas som synnerligen litet vid heltidsstudier om den studerande i genomsnitt har avlagt mindre än en ECTS-poäng per stödmånad under en granskningsperiod. Granskningsperioden kan vara uppföljningsläsåret eller uppföljningsläsåret och därpå följande hösttermin.

Studiestödet kan justeras eller sägas upp genom ett interimistiskt beslut. Om stödtagaren efter det inte kommer med en förklaring till varför studiestödet inte borde justeras eller dras in fattar AMS sedan ett slutligt beslut i ärendet. Som framgår av den föreslagna ändringen av 41 § kan ett interimistiskt beslut om justering eller indragning av studiestöd inte överklagas genom besvär.

27 § *Återkrav.* Bestämmelserna om återkrav förtydligas och en uttrycklig bestämmelse föreslås om att ett beslut om återkrav som vunnit laga kraft får verkställas som en lagakraftvunnen dom.

29 §. *Lyftande av studielån mot landskapsborgen.* Paragrafen föreslås kompletterad med en bestämmelse om att en ansökan om landskapsborgen som gjorts efter att höstterminen avslutats, den 31 januari, endast kan gälla vårterminen.

² HFD 3693/3/16

36 § *Beviljande av betalningsbefrielse.* Paragrafen föreslås ändrad så att en partiell betalningsbefrielse endast kan beviljas om en återbetalningsplan har gjorts för studielåntagaren och planen har följts.

37 § *Ränta på borgensfordran.* Bestämmelsen om ränta på borgensfordran föreslås ändrad så att räntan binds till räntelagens (FFS 633/1982) bestämmelser. Enligt nuvarande bestämmelser är räntan nio procent. Landskapsregeringen föreslår även en bestämmelse om att landskapsregeringen kan fatta beslut om en ränta som är lägre än den ränta som följer av räntelagens bestämmelser.

39a § *Rätt att få uppgifter* Med stöd av 19 § 3 mom. självstyrelselagen (1991:71) för Åland fogas till paragrafen bestämmelser om rätt att få uppgifter av rikslagstiftningsnatur som i sak överensstämmer med motsvarande bestämmelser i 41 b § lagen om studiestöd (FFS 65/1994). Studiestödsmyndigheterna i riket har rätt att erhålla uppgifterna avgiftsfritt. Med hänvisning till detta anser landskapsregeringen att även AMS bör ha rätt att få de uppgifter som avses avgiftsfritt.

39b § *Rätt att lämna ut uppgifter.* För att sekretessbelagda uppgifter ska kunna utlämnas förutsätts enligt 23 § offentlighetslagen (2021:79) för Åland att det i lag särskilt tagits in uttryckliga bestämmelser om rätten att lämna ut sekretessbelagda uppgifter. Avsikten är att bankerna när en studerande söker lån ska övergå till ett förfarande där giltigheten och innehållet i borgensbeslutet för den studerande kontrolleras i AMS datasystem genom ett tekniskt gränssnitt som bankerna får användarrättighet till. Borgen ska även justeras så att den motsvarar gällande förhållanden vid respektive tidpunkt och banken ska alltid få information med riktigt innehåll om studerandens borgen. Den studerande ska fortfarande få uppgifter om landskapsborgen för studielån ur studiestödsbeslutet. Något särskilt borgensbeslut för banken ska inte längre ges till studeranden, utan banken skall få borgensuppgifterna i elektronisk form från AMS.

Bestämmelser om vilka uppgifter AMS ska ha rätt att lämna ut föreslås i en ny 39b §.

I 1 punkten föreslås bestämmelser om att AMS har rätt att trots sekretessbestämmelser och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter till penninginstituten lämna ut uppgifter om landskapsborgen för studielån och om borgens giltighet. Informationen ska kunna lämnas ut till banken först efter att studeranden själv har sökt studielån hos en enskild bank och ska endast kunna lämnas ut till den bank där studeranden söker lån, eller redan har beviljats lån då borgens giltighet granskas i samband med att en del av lånet lyfts. För beviljande av lån måste banken ha tillgång till uppgifterna om landskapsborgen för lånet. Studeranden ska liksom hittills söka lån hos banken särskilt för varje läsår. Borgensuppgifterna utlämnas till banken först efter att studeranden har beviljats låneborgen och han eller hon har sökt studielån för ett nytt läsår. Utlämnandet ska bara gälla uppgifter som direkt verifierar borgens giltighet och innehåll och andra uppgifter som ansluter sig till studiestödet eller personen och som indirekt anknyter till saken ska inte utlämnas till banken. Förfarandet kan med tanke på kunden anses säkert eftersom datasäkerhetsnivån är mycket hög i såväl AMS's som bankernas förfaranden. I fråga om bankerna gäller bland annat att bankhemligheten ska bevaras i all verksamhet.

I 2 punkten föreslås bestämmelser om att AMS på begäran lämnar uppgifter om beviljade studiestöd till kreditinstituten. Landskapsborgen för studielån förutsätter att kreditinstitutet under de terminer som berättigar till studiestöd lägger förfallna räntor till kapitalet på studielånet. Avsikten är att bankerna när de ska kapitalisera räntan ska övergå till ett förfarande där

beviljade studiestöd för den studerande kontrolleras i AMS datasystem. Kapitaliseringen fortgår en termin efter avslutade studier. I detta syfte ska kreditinstituten underrättas i AMS datasystem om att studierna avslutats för sådana studerande som har studielån.

I 3 punkten föreslås att AMS ska ha rätt att lämna ut uppgifter om de studiestöd som personer får från AMS till studiestödsmyndigheter i ett annat land. På så sätt kan man förhindra att samma person får studiestöd även från ett annat land.

39c § *Teknisk anslutning*. Med teknisk anslutning avses en kommunikationsmetod för elektroniskt informationsutbyte mellan två och flera informationssystem. I paragrafen föreslås bestämmelser om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter med hjälp av teknisk anslutning oberoende av en persons samtycke. Enligt paragrafen ska AMS i de situationer som nämns i paragrafen och oberoende av en persons samtycke ha rätt att lämna ut uppgifter med hjälp av teknisk anslutning. AMS ska ha rätt att öppna en teknisk anslutning till sådana sekretessbelagda uppgifter i sina personregister som AMS med stöd av 39b § har rätt att lämna ut till de mottagare som avses i paragrafen.

Med hjälp av en teknisk anslutning som öppnats med stöd av paragrafen får sekretessbelagda uppgifter också hämtas utan samtycke av den vars intressen skyddas genom sekretessplikten. Mottagaren ska se till att datasekretessen och dataskyddet uppfylls. Innan den tekniska anslutningen öppnas ska mottagaren lägga fram en utredning om att uppgifterna skyddas på behörigt sätt.

41 § *Ändringssökande*. Som framgår av motiveringen till 26a § ska det inte gå att överklaga interimistiska beslut om justering och indragning av studiestöd genom besvär.

Ikraftträdelse. Lagen föreslås träda i kraft till det nya läsåret som inleds den 1 augusti 2023. Höjningen av bostadsstödet med 10 procent föreslås vara temporär så att den tillämpas under nästa läsår, från den 1 augusti 2023 till den 31 juli 2024.

Lagförslaget kräver att vissa åtgärder, såsom uppdatering och anpassning av datasystem, vidtas redan innan lagen trätt i kraft för att studiestöd ska kunna beviljas från den 1 augusti i enlighet med de nya bestämmelserna.

Förslaget att införa en tidsgräns även för andra studier än högskolestudier föreslås omfatta endast de studier som inleds efter att lagen trätt i kraft.

Lagtext

Landskapsregeringen föreslår att följande lag antas.

LANDSKAPSLAG om ändring och temporär ändring av landskapslagen om studiestöd

I enlighet med lagtingets beslut

upphävs 11 och 12 §§ landskapslagen (2006:71) om studiestöd,

ändras 1, 2 och 3 §§, 4 § 1 och 2 mom., 5 §, rubriken till 2 kap., 6 §, 6a §, 7-10 §§, 13-16 §§, 19-22 §§, 23 § 3 och 4 mom., 23a §, 24 och 25 §§, 27 §, 29 § 1 mom., 36 § 3 mom. samt 37 och 38 §§ och 39a §, av dessa lagrum 2 och 3 §§ sådana de lyder i landskapslagen 2020/59, 5, 10 och 13 §§ sådana de lyder i landskapslagen 2015/114, 6a och 20 §§ sådana de lyder i landskapslagen 2021/55, 8 och 25 §§ sådana de lyder i landskapslagen 2008/66, 21, 29 och 36 §§ sådana de lyder i landskapslagen 2013/16, 22 § sådana de lyder i landskapslagen 2016/83, 39a § sådana de lyder i landskapslagen 2021/113 och flyttas 19 § till 2 kap., samt

fogas till lagen en ny 26a § och nya 39b-c §§, till 41 § ett nytt 2 mom., så nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., samt temporärt en ny 14a § som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Den som är stadigvarande bosatt på Åland och har rätt att uppehålla sig i Finland annat än tillfälligt har rätt till studiestöd i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

Rätt till studiestöd har även den som

1) med stöd av Europeiska gemenskapens lagstiftning eller ett avtal som Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater har ingått med en annan avtalspart har rätt till studiestöd enligt denna lag,

2) har permanent uppehållsrätt i Finland enligt 10 kap. i utlänningslagen (FFS 301/2004),

3) har permanent uppehållsrätt i Finland enligt artikel 15 i avtalet om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen 2019/C 384 I/01 (*utträdesavtalet*) eller

4) tidigare omfattats av bestämmelserna i 1 mom. och som nekats studiestöd i bosättningslandet för att han eller hon inte omfattas av den lagstiftning om studiestöd som tillämpas i bosättningslandet, om bosättningslandet är ett EES- eller EU-land.

Studiestöd beviljas för studier som pågår minst åtta veckor i följd efter avslutad läroplikt. Om studierna ingår i ett program som den studerande är antagen till kan studiestöd beviljas även för en kortare tid.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kan av särskilda skäl bevilja studiestöd trots att de förutsättningar som anges i 1 mom. inte är uppfyllda.

Studiestöd beviljas av Ålands arbetsmarknads och studieservicemyndighet.

2 §

Definitioner

Med *den som är stadigvarande bosatt på Åland* avses en person som har haft sin hemkommun på Åland i annat syfte än studier, i minst sex månader

i en följd före den första månaden för vilken studiestöd beviljas. Den stadigvarande bosättningen ändras inte för den som bor på annan ort huvudsakligen på grund av studier och som beviljats studiestöd enligt denna lag.

Med *läsår* avses den tid som börjar den 1 augusti och slutar den 31 juli följande år.

Med *termin* avses hösttermin eller vårtermin. Höstterminen börjar den 1 augusti och slutar den 31 januari och vårterminen börjar den 1 februari och slutar den 31 juli.

Med *stödmanad* avses en månad under vilken studeranden får studiestöd.

Med *högskolor* avses högskolor och universitet samt andra motsvarande läroanstalter under offentlig insyn.

Med *andra läroanstalter* avses skolor på gymnasialstadienivå, folkhögskolor, yrkeshögskolor i Sverige, institut samt andra motsvarande läroanstalter under offentlig insyn.

Med *kreditinstitut* avses penninginrättningar, fonder, sammanslutningar och andra inrättningar vilkas verksamhet omfattar beviljande av lån mot borgen.

Med *studier som huvudsyssla* avses studier på heltid eller deltid som den studerande antagits till.

Med *högre högskoleexamen* avses en examen för vilken fordras minst 300 ECTS-poäng eller som anses motsvara minst 300 ECTS-poäng.

Med *heltidsstudier* avses

a) att studierna sker inom ramen för den högskoleutbildning som den studerande antagits till och att studierna sker i en studietakt som motsvarar i genomsnitt minst 5 ECTS-poäng per månad,

b) att studierna sker inom ramen för en utbildning som den studerande antagits till och att studierna sker i en studietakt som motsvarar i genomsnitt minst 4,78 kompetenspoäng per månad eller

c) att studierna sker inom ramen för grundskoleutbildning för andra än läropliktiga i enlighet med bestämmelserna i 8 kap. i del III i landskapslagen (2020:32) om barnomsorg och grundskola och att studierna sker i en studietakt som motsvarar minst 22 kurser per läsår.

Med *deltidsstudier* avses

a) att studierna sker inom ramen för den högskoleutbildning som den studerande antagits till och att studierna sker i en studietakt som motsvarar i genomsnitt minst 3,33 ECTS-poäng per månad,

b) att studier sker inom ramen för en utbildning som den studerande antagits till och att studierna sker i en studietakt som motsvarar i genomsnitt minst 3,33 kompetenspoäng per månad eller

c) att studier sker inom ramen för grundskoleutbildning för andra än läropliktiga i enlighet med bestämmelserna i 8 kap. i del III i landskapslagen (2020:32) om barnomsorg och grundskola och att studierna sker i en studietakt som motsvarar minst 11 och högst 21 kurser per läsår.

3 §

Studier som berättigar till studiestöd

De allmänna villkoren för rätt till studiestöd är att den studerande har antagits till en högskola eller annan läroanstalt eller deltar i grundskoleutbildning för andra än läropliktiga, att studierna bedrivs som huvudsyssla, att den studerande studerar i tillräcklig omfattning samt att den studerande behöver ekonomiskt stöd.

Närmare bestämmelser om behovet av ekonomiskt stöd finns i 3 kap.

4 §

Högskolestuderandes studieprestationer

Den som avklarat i genomsnitt minst 4,89 ECTS-poäng per månad under ett läsår är berättigad till fortsatt studiestöd för heltidsstudier.

Den som avklarat i genomsnitt minst 2,72 ECTS-poäng per månad under ett läsår är berättigad till fortsatt studiestöd för deltidsstudier.

5 §

Tidsbegränsningar

Studiestöd beviljas för den tid den studerande bedriver studier, men högst för 55 månader för högskolestudier och 36 månader för andra studier. Utbildningstiden för andra studier räknas från och med den månad den studerande fyller 20 år.

Tiden kan förlängas med högst nio månader för högskolestudier på heltid, om högst 60 ECTS-poäng kvarstår för avläggande av examen.

Tiden kan förlängas med högst 15 månader för dubbelexamen, examen som är minst 300 ECTS-poäng eller påbyggnadsexamen för högskolestudier på heltid, om maximalt 100 ECTS-poäng återstår till examen.

Vuxenstudiepenning för avläggande av vetenskaplig påbyggnadsexamen kan beviljas för högst 12 månader. Vuxenstudiepenning kan beviljas för högst 27 månader.

Studiestöd beviljas inte för en kortare period än åtta veckor. Om studierna ingår i ett program som den studerande antagits till kan studiestödet beviljas för en kortare tid.

Närmare bestämmelser om maximitiden för studiestöd för högre högskoleexamina kan utfärdas i landskapsförordning

2 kap.

Studiestödsformer

6 §

Studiestödsformer

På de villkor som bestäms i denna lag beviljas studiestöd i form av

- a) studiepenning eller vuxenstudiepenning
- b) bostadsstöd,
- c) försörjartillägg,
- d) tillägg för studerande som är 17 år samt
- e) landskapsborgen för studielån.

Studiepenning och vuxenstudiepenning kan inte beviljas under samma tidsperiod.

6a §

Indexjustering

Beloppen för de olika studiestödsformerna i 2 kap. samt gränsen för den studerandes inkomster i 20 § och gränsen för föräldrarnas inkomst i 21 § indexjusteras årligen med den ändring av konsumentprisindex som Ålands statistik- och utredningsbyrå fastställt för det föregående kalenderåret. Beloppen justeras inte om ändringen i konsumentprisindex är negativ.

De indexjusterade beloppen fastställs av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten före utgången av april månad och tillämpas från och med augusti månad.

7 §

Rätt till studiepenning

En studerande har rätt till studiepenning från ingången av den kalendermånad då barnbidrag inte längre betalas för den studerande enligt bestämmelserna i landskapslagen (1994:48) om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen.

8 §

Studiepenningens fastställande och belopp

Studiepenningen fastställs med beaktande av den studerandes ålder, boendeform, studieform och studietakt.

Studiepenningens belopp i euro per månad är:

ÅLDER		17				18 +			
BOENDEFORM		HOS FÖRÄLDRAR		SJÄLVSTÄNDIGT		HOS FÖRÄLDRAR		SJÄLVSTÄNDIGT	
STUDIETAKT		HELTID	DELTID	HELTID	DELTID	HELTID	DELTID	HELTID	DELTID
STUDIEFORM	Kostnadsfri gymnasieutbildning eller förberedande utbildning för gymnasialstudiet	128	64	184	92	138	69	194	97
	Högskola	186	93	260	130	300	150	370	185
	Annan skola	146	73	216	108	236	118	308	154

För en studerande som studerar vid annan skola än högskola och som inte erbjuds kostnadsfri lunch i skolan höjs beloppet till samma belopp som för studerande vid högskola.

9 §

Vuxenstudiepenning

En studerande har rätt till vuxenstudiepenning från ingången av den månad då den studerande fyller 30 år.

10 §

Vuxenstudiepenningens fastställande och belopp

Vuxenstudiepenningen består av en grunddel och ett inkomstillägg.

Grunddelen är 450 euro per månad. Inkomstillägget är 25 procent av skillnaden mellan månadsinkomsten och grunddelen avrundat till närmaste euro. Vuxenstudiepenningens sammanlagda belopp för heltidsstudier är högst 1 072 euro per månad för heltidsstudier. Beloppet för deltidstudier är 50 procent av beloppet för heltidsstudier.

Månadsinkomsten är den skattepliktiga förvärvsinkomsten i medeltal per månad under de sex eller tolv månader som infaller omedelbart före den första månaden för vilken vuxenstudiepenning beviljas eller i medeltal per månad i den senast fastställda beskattningen.

Vuxenstudiepenningens belopp fastställs en gång. Om någon ansöker om vuxenstudiepenning på nytt, minst tio år efter att beloppet fastställdes, indexjusteras det fastställda beloppet med den ändring av konsumentprisindex som fastställts av Ålands statistik- och utredningsbyrå för tiden sedan beloppet fastställdes, avrundat till närmaste euro.

13 §

Bostadsstöd

En studerande som beviljats studiepenning eller vuxenstudiepenning och har kostnader för boende som inte är den studerandes föräldrahem har rätt till ett bostadsstöd om den studerande

1) studerar vid högskola,

2) har fyllt 18 år eller

3) behöver bostaden för att restiden från föräldrahemmet till skolan under normala förhållanden är längre än två timmar tur och retur.

En studerande som inte har rätt till studiepenning enligt bestämmelserna i 7 §, men har kostnader för boende som inte är den studerandes föräldrahem, har rätt till ett bostadsstöd om den studerande behöver bostaden för att restiden från föräldrahemmet till skolan under normala förhållanden är längre än två timmar tur och retur.

En studerande som bor i samma hushåll som sitt minderåriga barn eller med sin vårdnadshavare som beviljats studiestöd, har endast rätt till bostadsstöd för en bostad som används på grund av studier och som finns på annan

ort än familjens stadigvarande bostad eller om den studerande studerar och bor utomlands huvudsakligen på grund av studier.

Den som studerar utomlands beviljas bostadsstöd på samma villkor som den som studerar på Åland och i riket.

14 §

Bostadsstödet belopp

Bostadsstödet belopp är 80 procent av den studerandes boendekostnad, men högst 249 euro per månad.

14a §

Bostadsstödet belopp under läsåret 2023-2024

Med avvikelse från bestämmelserna i 14 § är bostadsstödet belopp högst 274 euro per månad under perioden från den 1 augusti 2023 till den 31 juli 2024.

15 §

Försörjartillägg

En studerande som har vårdnaden om ett eller flera barn under 18 år har rätt till ett försörjartillägg.

16 §

Försörjartilläggets belopp

Försörjartilläggets belopp är 78 euro per barn per månad.

19 §

Tillägg för studerande som är 17 år

En studerande som är 17 år kan efter den ekonomiska prövning som avses i 21 § ha rätt till ett tillägg till studiepenningen.

20 §

Inkomsternas inverkan på studiestödet

En heltidsstuderande har rätt till studiestöd om den studerandes skattepliktiga förvärvs- och kapitalinkomst är högst 1 410 euro i genomsnitt per stödmånad.

En deltidstuderande har rätt till studiestöd om den studerandes skattepliktiga förvärvs- och kapitalinkomst är högst 2 040 euro i genomsnitt per stödmånad.

Vid beräkningen av förvärvsinkomsterna beaktas endast den inkomst den studerande har under de kalenderdagar som studiestöd beviljas. Vid beräkningen av kapitalinkomsterna beaktas den inkomst den studerande har under hela året.

Från den skattepliktiga förvärvs- och kapitalinkomsten dras studiepenning, vuxenstudiepenning, försörjartillägg och tillägg för studerande som är 17 år av.

21 §

Studerande som är 17 år

En studerande som är 17 år har rätt till det tillägg som avses i 19 § beroende på föräldrarnas senast fastställda nettoförvärvs- och kapitalinkomster, enligt följande:

Föräldrarnas sammanlagda inkomst	Heltidsstudier	Deltidsstudier
Mindre än 35 776 euro per år	84 euro	42 euro
Mindre än 43 365 euro per år	56 euro	28 euro

Om föräldrarna inte bor i samma hushåll beaktas bara inkomsterna för den förälder som den studerande bor eller senast har bott hos.

Om det utöver den studerande finns andra barn under 18 år som bor i hemmet, höjs den inkomstgräns som avses i 1 mom. med 4 208 euro per barn.

22 §

Förmåner som begränsar rätten till studiestöd

En studerande som får någon av följande förmåner har inte rätt till studiepenning eller vuxenstudiepenning:

- a) ålderspension, pensionsstöd eller garantipension;
- b) full invalidpension eller sjukpension;
- c) studiestöd eller vuxenutbildningsstöd från riket;
- d) generationsväxlingspension eller avträdelseersättning till lantbruksföretagare;
- e) rehabiliteringsstöd för samma utbildning;
- f) arbetslöshetsdagpenning;
- g) arbetsmarknadsstöd;
- h) utbildning med stöd av landskapslagen (2015:56) om sysselsättningsfrämjande utbildning;
- i) alterneringsersättning;
- j) dagpenningar enligt sjukförsäkringslagen (FFS 1224/2004) eller
- k) får full ersättning för inkomstbortfall med stöd av lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (FFS 626/1991) eller med stöd av bestämmelserna om rehabilitering i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (FFS 459/2015), i lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (FFS 873/2015), i lagen om skada, ådragen i militärtjänst (FFS 404/1948) eller i lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (FFS 1521/2016) eller
- l) deltar i utbildning med stöd av landskapslagen (2015:56) om sysselsättningsfrämjande utbildning eller läroavtalsutbildning med stöd av landskapslagen (1998:59) om läroavtalsutbildning eller
- m) får dagpenning för studietiden eller motsvarande förmån från sin läroanstalt.

Studiestöd beviljas inte en studerande som gör beväringstjänst eller civiltjänst eller som avtjänar frihetsstraff och studerar i anstalten.

Med förmåner som avses i 1 mom. jämföras motsvarande förmåner från ett annat land än Finland.

23 §

Ansökan om och beviljande av studiestöd

Studiestöd beviljas för högst ett läsår i sänder.

Studiestöd beviljas tidigast från ingången av den månad då ansökan inlämnats. Personer som avses i 1 § 3 mom. 4 punkten beviljas studiestöd tidigast från den månad då ansökan lämnats in till behörig myndighet i bosättningslandet.

23a §

Rätt att få uppgifter ur inkomstregistret

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet har i enlighet med 5 kap. 13 § 33 punkten lagen om inkomstdatasystemet (FFS 53/2018) och trots sekretessbestämmelser och andra begränsningar rätt att erhålla sådana uppgifter ur inkomstregistret som behövs för att fatta beslut om studiestöd.

24 §

Komplettering av ansökan

På arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens skriftliga begäran om komplettering ska ansökan kompletteras senast inom den termin som ansökan gäller. Om tiden efter det att komplettering begärdes och fram till

terminens slut omfattar mindre än två månader ska komplettering ske senast inom två månader efter begäran. En ansökan om studiestöd som kompletteras efter dessa tidsfrister beviljas inte.

25 §

Utbetalning av studiestöd

Studiestöd beviljas för högst nio månader per läsår. Studiestöd kan även beviljas för längre tid än nio månader om den studerande visar att han eller hon bedriver studier under läsåret under en längre tid än det och att studierna uppgår till minst deltidstudier.

Studiestödet beviljas per dag i varje kalendermånad. En studiestöds månad är 30 dagar. Studiestödet ska utbetalas senast den fjärde dagen i varje månad för vilken den studerande har rätt till studiestöd.

26a §

Avslag av ansökan, justering och indragning av studiestöd

Studiestödet kan justeras eller dras in om det skett en sådan förändring i den studerandes förhållanden som inverkar på rätten att få studiestöd eller på stödbeloppet.

Studiestödet kan justeras eller dras in, eller en ansökan om studiestöd avslås, om den studerande inte studerat i tillräcklig omfattning. Vid högskolestudier dras studiestödet in vid utgången av den termin under vilken uppföljningen av studieframgången görs. Studiestödet kan dras in retroaktivt om antalet studieprestationer varit synnerligen litet. Framgången i studierna följs upp av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten.

Om det finns grundad anledning att anta att studiestödet borde dras in eller beloppet minskas, kan utbetalningen av studiestödet avbrytas interimistiskt eller beloppet minskas tills ärendet har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut. Om stödtagaren inte lämnar den utredning som begärs kan ärendet avgöras genom ett slutligt beslut som baserar sig på de utredningar som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har till sitt förfogande.

Utbetalningen av studiestödet kan avbrytas på den studerandes begäran.

27 §

Återkrav

En förmån som enligt denna lag betalats utan grund eller till ett för stort belopp kan återkrävas. Ett beslut om återkrav ska innehålla beloppet som återkrävs och grunderna för återkravet.

Återkravet kan frångås helt- eller delvis om återkrav med beaktande av omständigheterna är oskäligt eller om det belopp som betalats utan grund är obetydligt.

Återkravet kan frångås helt efter det att beslut om återkrav har fattats, om det med beaktande av förmånstagarens ekonomiska situation inte längre är ändamålsenligt att fortsätta återkrävandet eller om det med hänsyn till det förmånsbelopp som inte återkrävts medför oskäligen kostnader att fortsätta återkrävandet.

Återkravet kan också verkställas så att det belopp som återkrävs dras av från studiestöd som senare beviljas mottagaren av stödet.

Ett beslut om återkrav som vunnit laga kraft får verkställas som en dom som har vunnit laga kraft.

29 §

Lyftande av studielån mot landskapsborgen

Landskapsborgen för studielån beviljas för högst ett läsår i sänder. Landskapsborgen för studielånets sammanlagda belopp höjs för varje termin en studerande får studiestöd med det tillägg på studielånet som beviljas av

kreditinstitutet för betalning av den ränta på studielånet som förfaller under läsåret.

36 §

Beviljande av betalningsbefrielse

Partiell betalningsbefrielse kan beviljas om låntagarens ekonomiska förhållanden har försämrats av långvarig arbetslöshet, sjukdom eller annat skäl så att återkrav av hela lånet anses vara oskäligt. En förutsättning för partiell betalningsbefrielse är att en återbetalningsplan gjorts upp och följts.

37 §

Ränta på borgensfordran

På landskapets hela borgensfordran på grund av landskapsborgen för studielån ska låntagaren betala den ränta som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (FFS 633/1982).

Genom landskapsregeringens beslut kan bestämmas om en ränta som är lägre än den ränta som avses i 1 mom.

38 §

Landskapets betalning av ränta

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten betalar förfallna räntor till kreditinstitut på grund av studielån till låntagaren efter slutförda studier och avlagd examen i följande fall:

a) låntagaren har varit arbetslös minst 60 dagar under de fyra senaste månaderna före den sista räntebetalningsdagen och har högst 760 euro per månad i bruttoinkomst, för låntagare som har vårdnad om barn som inte fyllt 18 år höjs bruttoinkomstens belopp med 120 euro för varje barn;

b) låntagaren har fått graviditets- eller föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen (FFS 1224/2004) för minst 24 vardagar under den månad som räntan förfaller till betalning och har inte fått studiestöd under den termin då räntan förfaller till betalning eller

c) låntagaren har fått graviditets- eller föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen för minst 50 vardagar under de sex månader som föregått den dag räntan förfaller till betalning och har inte fått studiestöd under den termin då räntan förfaller till betalning.

Om båda vårdnadshavarna samtidigt har rätt till föräldrapenning under den månad räntan förfaller till betalning betalas endast förfallna räntor för den ena vårdnadshavarens studielån.

I de fall som avses i 1 mom. b och c punkterna betalar Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten inte räntan, om det före den månad då räntan förfaller till betalning har gått mer än tolv månader sedan den månad då låntagaren senast fått studiestöd.

39a §

Rätt att få uppgifter

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter rätt att få följande uppgifter:

1) identifikations- och individualiseringsuppgifter för dem som blivit godkända vid antagningen av studerande, av Utbildningsstyrelsen och läroanstalterna;

2) identifikations- och individualiseringsuppgifter för dem som tagit emot en studieplats samt uppgift om läroanstalt och studier, av Utbildningsstyrelsen;

3) identifikations- och individualiseringsuppgifter för de studerande samt uppgifter om de studerandes studier och uppföljningen av studierna, av läroanstalterna eller från Utbildningsstyrelsens eller undervisnings- och kulturministeriets informationsresurs;

4) uppgifter för varje låntagare om till vilket belopp studielån med landskapsborgen har lyfts, om amorteringarna på studielånet och om räntorna, av penninginstitutet;

5) uppgifter om när ett straff enligt fängelselagen (FFS 767/2005) börjar och slutar, av straffanstalterna, samt

6) de uppgifter som är nödvändiga för att verkställa och utveckla studie-stödsuppgifter, av andra myndigheter.

39b §

Rätt att lämna ut uppgifter

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter rätt att lämna ut följande uppgifter:

1) uppgifter om landskapsborgen för studielån och dess giltighet, till det penninginstitut där den studerande har sökt studielån;

2) uppgifter för läggande av räntor enligt 31 § till lånekapitalet samt i fråga om landskapsborgen som beviljats uppgifter om att studierna upphört, till det penninginstitut där den studerande har studielån, samt

3) uppgifter om studiestöd som personer som studerar i dessa länder får från arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten, till nordiska studie-stödsmyndigheter.

39c §

Teknisk anslutning

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har rätt att öppna en teknisk anslutning till mottagare som avses i 39b § för sådana uppgifter som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har rätt att lämna ut.

Uppgifterna ska överföras i ett krypterat eller på annat sätt skyddat format och överföringen ska ordnas så att mottagaren verifieras eller identifieras på ett tillräckligt informationssäkert sätt innan överföringen görs.

Med hjälp av en teknisk anslutning som öppnats med stöd av denna paragraf får också sekretessbelagda uppgifter inhämtas utan samtycke av den vars intressen skyddas genom sekretessen. Innan den tekniska anslutningen öppnas ska den som begär uppgifter lägga fram en utredning om att uppgifterna skyddas på behörigt sätt.

41 §

Ändringssökande

I ett interimistiskt beslut om justering eller indragning av studiestöd får inte överklagas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2023.

Bestämmelserna i 14a § gäller till och med den 31 juli 2024.

Bestämmelsen i 5 § om tidsgränsen tillämpas på andra studier än högskolestudier för studier som inleds efter lagens ikraftträdande.

Åtgärder som verkställigheten av lagen kräver får vidtas innan den träder i kraft.

Mariehamn den 31 mars 2023

L a n t r å d

Veronica Thörnroos

Föredragande minister

Annika Hambrudd

Parallelltexter

- Parallelltexter till landskapsregeringens lagförslag nr 21/2022-2023

Parallelltexter till landskapsregeringens lagförslag

Ändring av studiestödslagen

- Landskapsregeringens lagförslag nr 21/2022-2023

INNEHÅLL

L A N D S K A P S L A G om ändring av studiestödslagen 1

L A N D S K A P S L A G
om ändring av landskapslagen om studiestöd

I enlighet med lagtingets beslut

upphävs 11 och 12 §§ landskapslagen (2006:71) om studiestöd,**ändras** 1, 2 och 3 §§, 4 § 1 och 2 mom., 5 §, rubriken till 2 kap., 6 §, 6a §, 7-10 §§, 13-16 §§, 19-22 §§, 23 § 3 och 4 mom., 23a §, 24 och 25 §§, 27 §, 29 § 1 mom., 36 § 3 mom. samt 37 och 38 §§ och 39a §, av dessa lagrum 2 och 3 §§ sådana de lyder i landskapslagen 2020/59, 5, 10 och 13 §§ sådana de lyder i landskapslagen 2015/114, 6a och 20 §§ sådan de lyder i landskapslagen 2021/55, 8 och 25 §§ sådana de lyder i landskapslagen 2008/66, 21, 29 och 36 §§ sådana de lyder i landskapslagen 2013/16, 22 § sådan den lyder i landskapslagen 2016/83, 39a § sådan den lyder i landskapslagen 2021/113 och flyttas 19 § till 2 kap., samt**fogas** till lagen en ny 26a § och nya 39b-c §§, till 41 § ett nytt 2 mom., så nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., samt temporärt en ny 14a § som följer:

Gällande lydelse

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag finns bestämmelser om på vilka grunder Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet skall bevilja stöd för studerande efter avslutad läroplikt.

Om inte annat följer av bestämmelserna i denna lag har den som skall bedriva studier vilka varar längre tid än 13 veckor rätt till studiestöd på de grunder som anges i denna paragraf. Rätt till studiestöd i enlighet med denna lag har den som är stadigvarande bosatt i landskapet och kan härleda en rätt till studiestöd ur EG-rätten, avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer. Beträffande medborgare från andra länder kan studiestöd beviljas om sökanden fått permanent uppehållstillstånd eller kontinuerligt uppehållstillstånd i Finland och sökanden har varaktig bosättning i landskapet. Andra personer har

Föreslagen lydelse

1 §

Tillämpningsområde

Den som är stadigvarande bosatt på Åland och har rätt att uppehålla sig i Finland annat än tillfälligt har rätt till studiestöd i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

Rätt till studiestöd har även den

1) som med stöd av Europeiska gemenskapens lagstiftning eller ett avtal som Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater har ingått med en annan avtalspart har rätt till studiestöd enligt denna lag,

2) som har permanent uppehållsrätt i Finland enligt 10 kap. i utlänningslagen (FFS 301/2004),

3) som har permanent uppehållsrätt i Finland enligt artikel 15 i avtalet om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen 2019/C 384 I/01 (utträdesavtalet) eller

rätt till studiestöd efter att under minst de två år som föregår inledandet av studierna ha varit bosatta i landskapet för annat ändamål än studier.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kan av särskilda skäl bevilja studiestöd trots att de förutsättningar som anges i 2 mom. inte är uppfyllda.

2 §

Definitioner

Med **stadigvarande bosättningsort** avses den ort där en studiestödssökande under minst 185 dagar varje år bor till följd av personlig och yrkesmässig anknytning. Den som har personlig och yrkesmässig anknytning till två eller flera orter anses ha stadigvarande bosättningsort på den ort dit denne regelbundet återvänder och anses ha störst personlig anknytning till. Den stadigvarande bosättningsorten ändras inte för den som bor på annan ort huvudsakligen på grund av studier.

Med **läsår** avses den tid som börjar den 1 augusti och slutar den 31 juli följande år.

Med **termin** avses hösttermin eller vårtermin, varvid höstterminen börjar den 1 augusti och slutar den 31 december och vårterminen börjar den 1 januari och slutar den 31 juli.

Med **stödmånad** avses en månad under vilken studeranden får studiepenning eller vuxenstudiepenning.

Med **högskolor** avses Högskolan på Åland och därmed jämförbara utbildningsinstitutioner samt universitet.

Med **andra läroanstalter** avses skolor på gymnasialstadienivå, yrkespedagogiska lärarhögskolor, folkhögskolor, medborgarinstitut och sommaruniversitet samt andra motsvarande läroanstalter under offentlig insyn.

Med **kreditinstitut** avses penninginrättningar, fonder, sammanslutningar och

4) som tidigare omfattats av bestämmelserna i 1 mom. och som nekats studiestöd i bosättningslandet för att han eller hon inte omfattas av den lagstiftning om studiestöd som tillämpas i bosättningslandet, om bosättningslandet är ett EES- eller EU-land.

Studiestöd beviljas för studier som pågår minst åtta veckor i följd efter avslutad läroplikt. Om studierna ingår i ett program som den studerande är antagen till kan studiestöd beviljas för en kortare tid.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kan av särskilda skäl bevilja studiestöd trots att de förutsättningar som anges i 1 mom. inte är uppfyllda.

Studiestöd beviljas av Ålands arbetsmarknads och studieservicemyndighet.

2 §

Definitioner

Med *den som är stadigvarande bosatt på Åland* avses en person som har haft sin hemkommun på Åland i annat syfte än studier, i minst sex månader i en följd före den första månaden för vilken studiestöd beviljas. Den stadigvarande bosättningen ändras inte för den som bor på annan ort huvudsakligen på grund av studier och som beviljats studiestöd enligt denna lag.

Med **läsår** avses den tid som börjar den 1 augusti och slutar den 31 juli följande år.

Med **termin** avses hösttermin eller vårtermin. Höstterminen börjar den 1 augusti och slutar den **31 januari** och vårterminen börjar den **1 februari** och slutar den 31 juli.

Med **stödmånad** avses en månad under vilken studeranden får studiestöd.

Med **högskolor** avses **högskolor och universitet samt andra motsvarande läroanstalter under offentlig insyn.**

Med *andra läroanstalter* avses skolor på gymnasialstadienivå, folkhögskolor, yrkeshögskolor i Sverige, institut samt andra motsvarande läroanstalter under offentlig insyn.

Med *kreditinstitut* avses penninginrättningar, fonder, sammanslutningar och

andra inrättningar vilkas verksamhet omfattar beviljande av lån mot borgen.

Med **studievecka** avses **studier inom ett utbildningsprogram som normalt omfattar en studieinsats på 40 arbetstimmar för uppnående av de fastställda målen.**

Med **studiepoäng** avses **ECTS-poäng inom högskoleutbildningen. En studievecka motsvaras inom högskoleutbildningen av en och en halv studiepoäng.**

Med **studier som huvudsyssla** avses

a) att studier sker på heltid eller deltid inom ramen för ett utbildningsprogram den studerande antagits till eller

b) att studier sker inom ramen för avläggandet av en högskoleexamen den studerande har studierätt till och att studierna omfattar minst 15 studiepoäng per termin eller sker i en sådan studietakt som motsvarar minst 15 studiepoäng per termin.

Med **högre högskoleexamen** avses en examen för vilken fordras minst 240 studiepoäng eller som anses motsvara minst 240 studiepoäng.

Med **heltidsstudier** avses

a) att studier sker inom ramen för ett utbildningsprogram den studerande antagits till,

b) att studier sker inom ramen för avläggande av en högskoleexamen som den studerande har studierätt till och att studierna sker i en normal studietakt eller att studierna sker i en studietakt som är likvärdig med minst 22,5 studiepoäng per termin eller

c) att studier sker inom ramen för grundskoleutbildning för andra än läropliktiga i enlighet med bestämmelserna i 8 kap. i del III i landskapslagen (2020:32) om barnomsorg och grundskola och att studierna sker i en studietakt om minst 22 kurser per läsår.

Med **deltidsstudier** avses

a) att studier sker inom ramen för ett utbildningsprogram som den studerande antagits till och att studierna sker i en studietakt som är likvärdig med minst 10 och högst 14 studieveckor per termin,

b) att studier sker inom ramen för avläggande av en högskoleexamen som den studerande har studierätt till och att studierna sker i en studietakt som är likvärdig med minst 15 och högst 21 studiepoäng per termin eller

andra inrättningar vilkas verksamhet omfattar beviljande av lån mot borgen.

Med *studier som huvudsyssla* avses **studier på heltid eller deltid som den studerande antagits till.**

Med *högre högskoleexamen* avses en examen för vilken fordras minst **300 ECTS-poäng** eller som anses motsvara minst **300 ECTS-poäng.**

Med *heltidsstudier* avses

a) att **studierna** sker inom ramen för **den högskoleutbildning** som den studerande antagits till och att **studierna** sker i en studietakt som motsvarar i **genomsnitt minst 5 ECTS-poäng per månad,**

b) att **studierna** sker inom ramen för en **utbildning** som den studerande **antagits till** och att studierna sker i en studietakt som motsvarar i **genomsnitt minst 4,78 kompetenspoäng per månad** eller

c) att studierna sker inom ramen för grundskoleutbildning för andra än läropliktiga i enlighet med bestämmelserna i 8 kap. i del III i landskapslagen (2020:32) om barnomsorg och grundskola och att studierna sker i en studietakt som motsvarar minst 22 kurser per läsår.

Med *deltidsstudier* avses

a) att studierna sker inom ramen för **den högskoleutbildning** som den studerande antagits till och att studierna sker i en studietakt som motsvarar i **genomsnitt minst 3,33 ECTS-poäng per månad,**

b) att studier sker inom ramen för **en utbildning** som den studerande **antagits till** och att studierna sker i en studietakt som motsvarar i **genomsnitt minst 3,33 kompetenspoäng per månad** eller

c) att studier sker inom ramen för grundskoleutbildning för andra än läropliktiga i enlighet med bestämmelserna i 8 kap. i del III i landskapslagen (2020:32) om barnomsorg och grundskola och att studierna sker i en studietakt om minst 11 och högst 21 kurser per läsår.

Med studietakt avses att studierna omfattar en viss mängd studier inom en viss tid. Med normal studietakt avses för en heltidsstuderande, som studerar inom ramen för ett utbildningsprogram den studerande antagits till eller inom ramen för avläggandet av en högskoleexamen den studerande har studierätt till, att studierna omfattar i genomsnitt minst 44 studiepoäng per läsår.

3 §

Studier som berättigar till studiestöd

De allmänna villkoren för rätt till studiestöd är att den studerande har antagits till en högskola eller annan läroanstalt eller deltar i grundskoleutbildning för andra än läropliktiga samt att studierna bedrivs som huvudsyssla, att den studerande har framgång i studierna samt att den studerande behöver ekonomiskt stöd. Närmare bestämmelser om behovet av ekonomiskt stöd finns i 3 kap.

4 §

Högskolestuderandes studieprestation

Den som avklarar minst 22 studiepoäng per termin eller 44 studiepoäng per läsår är berättigad till fortsatt studiestöd för heltidsstudier.

Den som avklarar minst 12 studiepoäng per termin eller 24,5 studiepoäng per läsår är berättigad till fortsatt studiestöd för deltidstudier.

5 §

Tidsbegränsningar

Studiestöd beviljas för den tid den studerande bedriver studier och för högst den normala utbildningstiden, varvid den normala utbildningstiden för högskolestudier skall anses vara högst 55 månader. Om särskilda skäl finns kan stöd för ytterligare högst ett studieår beviljas.

c) att studier sker inom ramen för grundskoleutbildning för andra än läropliktiga i enlighet med bestämmelserna i 8 kap. i del III i landskapslagen (2020:32) om barnomsorg och grundskola och att studierna sker i en studietakt **som motsvarar** minst 11 och högst 21 kurser per läsår.

3 §

Studier som berättigar till studiestöd

De allmänna villkoren för rätt till studiestöd är att den studerande har antagits till en högskola eller annan läroanstalt eller deltar i grundskoleutbildning för andra än läropliktiga, att studierna bedrivs som huvudsyssla, att den studerande studerar i tillräcklig omfattning samt att den studerande behöver ekonomiskt stöd.

Närmare bestämmelser om behovet av ekonomiskt stöd finns i 3 kap.

4 §

Högskolestuderandes studieprestationer

Den som avklarar **i genomsnitt minst 4,89 ECTS-poäng per månad** under ett läsår är berättigad till fortsatt studiestöd för heltidsstudier.

Den som avklarar **i genomsnitt minst 2,72 ECTS-poäng per månad** under ett läsår är berättigad till fortsatt studiestöd för deltidstudier.

5 §

Tidsbegränsningar

Studiestöd beviljas för den tid den studerande bedriver studier, **men högst för 55 månader för högskolestudier och 36 månader för andra studier. Utbildningstiden för andra studier räknas från och med den månad den studerande fyller 20 år.**

Förlängd tid kan beviljas om studier på heltid under högst ett läsår är en förutsättning för avläggande av examen.

Möjlighet till förlängning från 55 månader med ytterligare högst 15 månader finns även vid dubbelexamen, extra krävande examen eller påbyggnadsexamen.

Närmare bestämmelser om maximitiden för studiestöd för högre högskoleexamina ges i landskapsförordning.

Vuxenstudiepenning för avläggande av vetenskaplig påbyggnadsexamen kan beviljas för högst 12 månader. Vuxenstudiepenning kan beviljas för högst 27 månader.

Studiestöd beviljas inte för en kortare period än 13 veckor.

Tiden kan förlängas med högst nio månader för högskolestudier på heltid, om högst 60 ECTS-poäng kvarstår för avläggande av examen.

Tiden kan förlängas med högst 15 månader för dubbelexamen, examen som är minst 300 ECTS-poäng eller påbyggnadsexamen för högskolestudier på heltid, om maximalt 100 ECTS-poäng återstår till examen.

Vuxenstudiepenning för avläggande av vetenskaplig påbyggnadsexamen kan beviljas för högst 12 månader. Vuxenstudiepenning kan beviljas för högst 27 månader.

Studiestöd beviljas inte för en kortare period än åtta veckor. Om studierna ingår i ett program som den studerande antagits till kan studiestödet beviljas för en kortare tid.

Närmare bestämmelser om maximitiden för studiestöd för högre högskoleexamina kan utfärdas i landskapsförordning.

2 kap. Studiestödsförmåner

6 §

Studiestödsförmåner

På de villkor som stadgas i denna lag beviljas studiestöd i form av

- a) studiepenning eller vuxenstudiepenning,
- b) särskilt studietillägg,
- c) bostadstillägg,
- d) försörjartillägg samt

- e) landskapsborgen för studielån.

Studiepenning och vuxenstudiepenning kan inte utbetalas samtidigt.

6a §

Indexjustering av studiestöd

Beloppen för studiestöden i 7–16 §§, 20 § 2 mom. och föräldrainkomstgränserna i 20 § 2 och 3 mom. fastställs årligen på basis av föregående års belopp. Till föregående års belopp läggs den ändring i det konsumentprisindex som fastställts av Ålands statistik- och utredningsbyrå och som ägde rum under det föregående kalenderåret, avrundat till närmaste euro. De indexjusterade beloppen tillämpas från och med augusti

2 kap. Studiestödsformer

6 §

Studiestödsformer

På de villkor som bestäms i denna lag beviljas studiestöd i form av

- a) studiepenning eller vuxenstudiepenning,
- b) bostadsstöd,
- c) försörjartillägg,
- d) tillägg för studerande som är 17 år samt

- e) landskapsborgen för studielån.

Studiepenning och vuxenstudiepenning kan inte beviljas under samma tidsperiod.

6a §

Indexjustering

Beloppen för de olika studiestödsformerna i 2 kap. samt gränsen för den studerandes inkomster i 20 § och gränsen för föräldrarnas inkomst i 21 § indexjusteras årligen med den ändring av konsumentprisindex som Ålands statistik- och utredningsbyrå fastställt för det föregående kalenderåret. Beloppen justeras inte om ändringen i konsumentprisindex är negativ.

månad och fastställs av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten före utgången av april månad.

Utöver vad som anges i 1 mom. ska beloppen för studiestöden i 7-16 §§ och 20 § 2 mom. från och med den 1 augusti 2022 justeras med 3,5 %. De indexjusterade beloppen fastställs och utbetalas retroaktivt utan särskild ansökan av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten för perioden 1 augusti 2022–31 juli 2023. Den ordinarie indexjusteringen enligt 1 mom. ska inte inkludera den extra indexjusteringen om 3,5 %.

7 §

Studiepenning

Rätt till studiepenning har en studerande som enligt 1 kap. kan beviljas studiestöd enligt denna lag och som inte är berättigad till barnbidrag i enlighet med landskapslagen (1994:48) om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen.

8 §

Studiepenningens fastställande och belopp

Studiepenningen fastställs för en viss studerande med beaktande av dennes ålder, boendeform, studieform och studietakt.

Med beaktande av ålder, boendeform och studieform indelas de studerande i följande kategorier:

Kategori 1	Studerande som fyllt 18 år, studerar i högskola och bor självständigt.
Kategori 2	Studerande som fyllt 18 år, inte studerar i högskola och bor självständigt.
Kategori 3	Studerande som fyllt 18 år, studerar i högskola och bor hos föräldrarna.
Kategori 4	Studerande som fyllt 18 år, inte studerar i högskola och bor hos föräldrarna.
Kategori 5	Studerande som fyllt 17 men inte 18 år.

Med beaktande av studietakt indelas de studerande i följande kategorier:

Kategori A	Studerande som bedriver heltidsstudier
Kategori B	Studerande som bedriver deltidstudier

Till de studerande som avses ovan utbetalas studiepenning per månad med de eurobelopp som anges i följande tabell:

De indexjusterade beloppen fastställs av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten före utgången av april månad och tillämpas från och med augusti månad.

7 §

Rätt till studiepenning

En studerande har rätt till studiepenning från ingången av den kalendermånad då barnbidrag inte längre betalas för den studerande enligt bestämmelserna i landskapslagen (1994:48) om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen.

8 §

Studiepenningens fastställande och belopp

Studiepenningen fastställs med beaktande av den studerandes ålder, boendeform, studieform och studietakt.

Studiepenningens belopp i euro per månad är:

ÅLDER		17				18 +			
BOENDEFORM		HOS FÖRÄLD- RAR		SJÄLVSTÄN- DIGN		HOS FÖRÄLD- RAR		SJÄLVSTÄN- DIGN	
STUDIETAKT		H E L TID	D E L TID	H E L TID	D E L TID	H E L TID	D E L TID	H E L TID	D E L TID
S T U D I E F Ö R M	Kostnadsfri gymnasieutbildning eller förberedande utbildning för gymnasieutbildning	128	64	184	92	138	69	194	97
	Högskola	186	93	260	130	300	150	370	185
	Annan skola	146	73	216	108	236	118	308	154

För en studerande som studerar vid annan skola än högskola och som inte erbjuds kostnadsfri lunch i skolan höjs beloppet till samma belopp som för studerande vid högskola.

kategori	A	B
	Heltids- studier	Deltids- studier
1	298	149
2	246	123
3	242	121
4	190	95
5	118	59

Studiepenningen för studerande som inte studerar vid högskola kan höjas till högst samma belopp som för studerande vid högskola, om vid skolan saknas väsentliga studiesociala förmåner.

Studiepenningen för studerande som fyllt 17 men inte 18 år och som inte studerar vid högskola kan höjas med 56 euro för heltidsstuderande och 28 euro för deltidstuderande, om den studerande har en bostad på studieorten och bor självständigt.

9 §

Vuxenstudiepenning

Rätt till vuxenstudiepenning har en studerande i åldern 30-59 år som saknar grundläggande yrkesutbildning eller som inte under en femårsperiod omedelbart innan studierna inleds har genomgått en över fyra månader lång utbildning för vilken studiestöd har beviljats.

Den som har avlagt högre högskoleexamen eller därmed jämförbar examen har inte rätt till vuxenstudiepenning för avläggandet av en andra högre högskoleexamen.

Rätten till vuxenstudiepenning börjar vid ingången av den månad då de i 1 mom. nämnda åldersvillkoren uppfylls.

10 §.

Vuxenstudiepenningens fastställande

Vuxenstudiepenningen består av en grunddel och ett inkomstillägg. Grunddelen är 400 euro per månad. Inkomstillägget utgör 25 procent av skillnaden mellan månadsinkomsten och grunddelen avrundat till närmaste euro.

9 §

Vuxenstudiepenning

En studerande har rätt till vuxenstudiepenning från ingången av den månad då den studerande fyller 30 år.

10 §

Vuxenstudiepenningens fastställande och belopp

Vuxenstudiepenningen består av en grunddel och ett inkomstillägg.

Grunddelen är **450** euro per månad. Inkomstillägget är 25 procent av skillnaden mellan månadsinkomsten och grunddelen avrundat till närmaste euro. Vuxenstudiepenningens sammanlagda belopp för heltidsstudier är högst **1 072** euro per månad för heltidsstudier. Beloppet för deltidstudier är 50 procent av beloppet för heltidsstudier.

Månadsinkomsten är den skattepliktiga förvärvsinkomsten i medeltal per månad under de sex eller tolv månader som infaller omedelbart före den första månaden för vilken vuxenstudiepenning beviljas.

Vuxenstudiepenningens belopp för heltidsstudier är minst lika stort som grunddelen och högst 950 euro per månad. Vuxenstudiepenningens belopp för deltidsstudier är 50 procent av beloppet för heltidsstudier.

11 §

Särskilt studietillägg

Den som är berättigad till studiestöd i enlighet med denna lag kan dessutom av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten beviljas särskilt studietillägg av arbetsmarknadspolitiska skäl.

12 §

Närmare bestämmelser om särskilt studietillägg

Särskilt studietillägg utbetalas under längst två år med högst 312 euro per månad.

Särskilt studietillägg kan utbetalas till en studerande som

- a) uppfyller kraven för att erhålla vuxenstudiepenning,
- b) är i behov av ett förstärkt studiestöd för att genomgå utbildning,
- c) varit arbetslös lång tid och som
- d) inte är berättigad till en annan ekonomisk förmån som anses vara likvärdig med det särskilda studietillägget.

13 §

Bostadstillägg

En studerande som har kostnader för hyresbostad, bostadsrättsbostad eller ägarbostad som inte är studerandens föräldrahem är berättigad till bostadstillägg om studeranden

- 1) studerar vid högskola,
- 2) har fyllt 18 år, eller
- 3) behöver bostaden för att restiden från föräldrahemmet till skolan under normala

Månadsinkomsten är den skattepliktiga förvärvsinkomsten i medeltal per månad under de sex eller tolv månader som infaller omedelbart före den första månaden för vilken vuxenstudiepenning beviljas **eller i medeltal per månad i den senast fastställda beskattningen.**

Vuxenstudiepenningens belopp fastställs en gång. **Om någon ansöker om vuxenstudiepenning på nytt, minst tio år efter att beloppet fastställdes, indexjusteras det fastställda beloppet med den ändring av konsumentprisindex som fastställts av Ålands statistik- och utredningsbyrå för tiden sedan beloppet fastställdes, avrundat till närmaste euro.**

Paragrafen upphävs

Paragrafen upphävs

13 §

Bostadsstöd

En studerande **som beviljats studiepenning eller vuxenstudiepenning och** har kostnader för boende som inte är den studerandes föräldrahem **har rätt till ett bostadsstöd om den studerande**

- 1) studerar vid högskola,
- 2) har fyllt 18 år eller
- 3) behöver bostaden för att restiden från föräldrahemmet till skolan under normala

förhållanden tur och retur är längre än två timmar.

Berättigad till bostadstillägg är inte en studerande som delar bostad med eget eller sin makes barn. Utan hinder av detta kan ändå en studerande beviljas bostadstillägg för en sådan bostad som hyrts på samma hyresvillkor som i 1 mom. på grund av studier och som är belägen på annan ort än familjens stadigvarande bostad. **Med make jämställs en person som den studerande bor tillsammans med under äktenskapsliknande förhållanden.**

Den som studerar utomlands beviljas bostadstillägg på samma villkor som den som studerar på Åland och i riket. Den som studerar och bor utomlands huvudsakligen på grund av studier har dock rätt till bostadstillägg utan hinder av vad som bestäms i 2 mom.

14 §

Bostadstilläggets belopp

Bostadstillägg utbetalas med 80 procent av en studerandes hyreskostnad, dock högst med 201 euro per månad.

Ny temporär paragraf

15 §

Försörjartillägg

Rätt till försörjartillägg har en studerande som har minderårigt barn. En person som inte fyllt 18 år och bor hos vårdnadshavare anses vara minderårig enligt bestämmelsen. Stödet utbetalas till en studerande vårdnadshavare och utgår som ett belopp per barn.

16 §

Försörjartilläggets belopp

Försörjartillägg utbetalas med 64 euro per månad till studerande vårdnadshavare.

förhållanden är längre än två timmar tur och retur.

En studerande som inte har rätt till studiepenning enligt bestämmelserna i 7 §, men har kostnader för boende som inte är den studerandes föräldrahem, har rätt till ett bostadsstöd om den studerande behöver bostaden för att restiden från föräldrahemmet till skolan under normala förhållanden är längre än två timmar tur och retur.

En studerande som bor i samma hus-håll som sitt minderåriga barn eller med sin vårdnadshavare som beviljats studie-stöd, har endast rätt till bostadstillägg för en bostad som används på grund av studier och som finns på annan ort än familjens stadigvarande bostad eller om den studerande studerar och bor utomlands huvudsakligen på grund av studier.

Den som studerar utomlands beviljas bostadstillägg på samma villkor som den som studerar på Åland och i riket.

14 §

Bostadsstödet belopp

Bostadsstödet **belopp** är 80 procent av den studerandes boendekostnad, **men** högst 274 euro per månad.

14a §

Bostadsstödet belopp under läsåret 2023-2024

Med avvikelse från bestämmelserna i 14 § är bostadsstödet belopp högst 274 euro per månad under perioden från den 1 augusti 2023 till den 31 juli 2024.

15 §

Försörjartillägg

En studerande som har vårdnaden om ett eller flera barn under 18 år har rätt till ett försörjartillägg.

16 §

Försörjartilläggets belopp

Försörjartilläggets belopp är 78 euro per barn per månad.

19 §

Inkomstens inverkan på studiestödet

När behovet av ekonomiskt stöd provas beaktas den sökandes samt dennes föräldrars inkomster. Föräldrainkomster beaktas dock inte om sökanden vid studiestödets beviljande är fyllda 18 år eller har fullföljt gymnasialstadieutbildning.

20 §

Extra tillägg för studerande under 18 år

Om en studiestödssökande är under 18 år ska, när behovet av ekonomiskt stöd provas, sökandens föräldrars senast fastställda nettoförvärvs- och nettokapitalinkomster beaktas. Om föräldrarna är fränskilda eller på grund av varaktig söndring bor åtskiljs, beaktas bara inkomsterna för den förälder som sökanden bor eller senast har bott hos. Om sökanden försörjs av sin förälder och en person som ingått äktenskap eller registrerat partnerskap eller är sambo med föräldern i deras gemensamma hem, beaktas även den personens inkomster.

Om den studerandes föräldrars sammanlagda inkomster är låga kan den studerande för heltidsstudier erhålla ett extra tillägg. Tillägget uppgår till 83 euro per månad om föräldrarnas sammanlagda inkomst är mindre än 33 000 euro per år och 55 euro per månad om den sammanlagda inkomsten är mindre än 40 000 euro per år. För deltidstudier är beloppen istället 42 euro respektive 28 euro.

Om det utöver den studerande finns hemmavarande barn som inte fyllt 18 år ska den inkomstgräns som avses i 2 mom. höjas med 3 881 euro per barn.

21 §

Studerandens egna inkomsters inverkan på studiestödet

När behovet av ekonomiskt stöd provas skall sökandens egna inkomster beaktas.

En heltidsstuderande är berättigad till studiestöd om dennes skattepliktiga inkomst är högst 939 euro i genomsnitt per stödmånad. En deltidstuderande är berättigad till studiestöd om dennes skattepliktiga inkomst är högst 1 358 euro i genomsnitt per stödmånad. Med skattepliktig inkomst avses här förvärvs- och kapitalinkomst. När det gäller beräkningen av den

19 §

Tillägg för studerande som är 17 år

En studerande som är 17 år kan efter den ekonomiska prövning som avses i 21 § ha rätt till ett tillägg till studiepenningen.

20 §

Inkomsternas inverkan på studiestödet

En heltidsstuderande har rätt till studiestöd om den studerandes skattepliktiga förvärvs- och kapitalinkomst är högst 1 410 euro i genomsnitt per stödmånad.

En deltidstuderande har rätt till studiestöd om den studerandes skattepliktiga förvärvs- och kapitalinkomst är högst 2 040 euro i genomsnitt per stödmånad.

Vid beräkningen av förvärvsinkomsterna beaktas endast den inkomst den studerande har under de kalenderdagar som studiestöd beviljas. Vid beräkningen av kapitalinkomsterna beaktas den inkomst den studerande har under hela året.

Från den skattepliktiga förvärvs- och kapitalinkomsten dras studiepenning, vuxenstudiepenning, försörjartillägg och tillägg för studerande som är 17 år av.

21 §

Studerande som är 17 år

En studerande som är 17 år har rätt till det tillägg som avses i 19 § beroende på föräldrarnas senast fastställda nettoförvärvs- och kapitalinkomster, enligt följande:

Föräldrarnas sammanlagda inkomst	Heltidsstudier	Deltidsstudier
Mindre än 35 776 euro per år	84 euro	42 euro
Mindre än 43 365 euro per år	56 euro	28 euro

genomsnittliga förvärvsinkomsten beaktas endast den inkomst den studerande har under stödmånaderna. När det gäller beräkningen av den genomsnittliga kapitalinkomsten beaktas den inkomst som den studerande har under hela året. (2013/16)

3 mom. upphävt.

22 §

Beaktande av vissa förmåner

Studiepenningens belopp kan sänkas om en studerande från läroanstalten eller på grund av studierna eller arbete som utförs i samband med dem får lön, dagpenning, ett stipendium avsett för att trygga utkomsten eller annat ekonomiskt stöd som motsvarar studiepenningen.

Studiestöd beviljas inte om en studerande under en stödmånad får praktiklön som överstiger 939 euro.

3 mom. upphävt.

Studiepenning beviljas inte eller kan bestämmas till ett lägre belopp om en studerande med stöd av lag är berättigad till en ekonomisk förmån som direkt syftar till att betala levnadskostnaderna under studietiden, såsom någon av följande förmåner:

- a) ålderspension eller partiell förtida ålderspension,
- b) pension på grund av full arbetsoförmåga eller invaliditetspension,
- c) upphävd
- d) generationsväxlingspension eller avträdelseersättning till lantbruksföretagare,
- e) rehabiliteringsstöd för samma utbildning,
- f) arbetslöshetsdagpenning,
- g) arbetsmarknadsstöd,
- h) utbildning med stöd av landskapslagen (2015:56) om sysselsättningsfrämjande utbildning eller
- i) altemneringsersättning.

Studiestöd beviljas inte om en studerande fullgör beväringstjänst eller civiltjänst, avtjänar frihetsstraff och studerar i anstalten eller får studiestöd från ett annat land.

Om föräldrarna inte bor i samma hushåll, beaktas bara inkomsterna för den förälder som sökanden bor eller senast har bott hos.

Om det utöver den studerande finns andra barn under 18 år som bor i hemmet, höjs den inkomstgräns som avses i 1 mom. med 4 208 euro per barn.

22 §

Förmåner som begränsar rätten till studiestöd

En studerande som får någon av följande förmåner har inte rätt till studiepenning eller vuxenstudiepenning:

- a) ålderspension, pensionsstöd eller garantipension;
- b) full invalidpension eller sjukpension;
- c) studiestöd eller vuxenutbildningsstöd från riket;
- d) generationsväxlingspension eller avträdelseersättning till lantbruksföretagare;
- e) rehabiliteringsstöd för samma utbildning;
- f) arbetslöshetsdagpenning;
- g) arbetsmarknadsstöd;
- h) utbildning med stöd av landskapslagen (2015:56) om sysselsättningsfrämjande utbildning;
- i) altemneringsersättning,
- j) dagpenningar enligt sjukförsäkringslagen (FFS 1224/2004) eller
- k) får full ersättning för inkomstbortfall med stöd av lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (FFS 626/1991) eller med stöd av bestämmelserna om rehabilitering i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (FFS 459/2015), i lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (FFS 873/2015), i lagen om skada, ådragen i militärtjänst (FFS 404/1948) eller i lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (FFS 1521/2016) eller

l) som deltar i utbildning med stöd av landskapslagen (2015:56) om sysselsättningsfrämjande utbildning eller läroavtalsutbildning med stöd av landskapslagen (1998:59) om läroavtalsutbildning eller

m) får dagpenning för studietiden eller motsvarande förmån från sin läroanstalt.

Studiestöd beviljas inte en studerande som gör beväringstjänst eller civiltjänst eller som avtjänar frihetsstraff och studerar i anstalten.

Med förmåner som avses i 1 mom. jämföras motsvarande förmåner från ett annat land än Finland.

23 §

Ansökan om och beviljande av studiestöd

Studiestöd beviljas för högst ett studieår i sänder.

Studiestöd beviljas tidigast från ingången av den månad då ansökan inlämnats.

23 §

Ansökan om och beviljande av studiestöd

Studiestöd beviljas för högst ett läsår i sänder.

Studiestöd beviljas tidigast från ingången av den månad då ansökan inlämnats. **Personer som avses i 1 § 3 mom. 4 punkten beviljas studiestöd tidigast från den månad då ansökan lämnats in till behörig myndighet i bosättningslandet.**

23a §

Rätt att få uppgifter ur inkomstregistret

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet har i enlighet med 5 kap. 13 § 25 punkten lagen om inkomstdatasytemet (FFS 53/2018) och trots sekretessbestämmelser och andra begränsningar rätt att erhålla sådana uppgifter ur inkomstregistret som behövs för att fatta beslut om studiestöd.

23a §

Rätt att få uppgifter ur inkomstregistret

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet har i enlighet med 5 kap. 13 § 33 punkten lagen om inkomstdatasytemet (FFS 53/2018) och trots sekretessbestämmelser och andra begränsningar rätt att erhålla sådana uppgifter ur inkomstregistret som behövs för att fatta beslut om studiestöd.

24 §

Komplettering av ansökan

På arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens skriftliga begäran om komplettering skall ansökan kompletteras senast inom den termin ansökan gäller. Om tiden efter det att komplettering begärdes och fram till terminens slut omfattar mindre än två månader skall komplettering ske senast inom två månader efter begäran därom. För ansökan som kompletteras efter dessa tidsfrister betalas inte studiestöd.

24 §

Komplettering av ansökan

På arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens skriftliga begäran om komplettering **ska** ansökan kompletteras senast inom den termin som ansökan gäller. Om tiden efter det att komplettering begärdes och fram till terminens slut omfattar mindre än två månader **ska** komplettering ske senast inom två månader efter begäran. **En ansökan om studiestöd som kompletteras efter dessa tidsfrister beviljas inte.**

25 §

Utbetalning

Studiestöd beviljas normalt för högst nio månader per läsår. Studiestöd kan beviljas för längre tid än nio månader per läsår

25 §

Utbetalning av studiestöd

Studiestöd beviljas för högst nio månader per läsår. Studiestöd kan **även** beviljas för längre tid än nio månader **om den**

om studierna bedrivs på ett sätt som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten bestämmer.

Studiestöd som betalas av landskapets medel skall utbetalas senast den fjärde dagen i varje månad för vilken den studerande är studiestödsberättigad.

3 mom. upphävt.

Ny paragraf

studerande visar att han eller hon bedriver studier under läsåret under en längre tid än det och att studierna uppgår till minst deltidsstudier.

Studiestödet beviljas per dag i varje kalendermånad. En studiestödsmanad är 30 dagar. Studiestödet ska utbetalas senast den fjärde dagen i varje månad för vilken den studerande har rätt till studiestöd.

26a §

Avslag av ansökan, justering och indragning av studiestöd

Studiestödet kan justeras eller dras in om det skett en sådan förändring i den studerandes förhållanden som inverkar på rätten att få studiestöd eller på stödbeloppet.

Studiestödet kan justeras eller dras in, eller en ansökan om studiestöd avslås, om den studerande inte studerat i tillräcklig omfattning. Vid högskolestudier dras studiestödet in vid utgången av den termin under vilken uppföljningen av studieframgången görs. Studiestödet kan dras in retroaktivt om antalet studieprestationer varit synnerligen litet. Framgången i studierna följs upp av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten.

Om det finns grundad anledning att anta att studiestödet borde dras in eller beloppet minskas, kan utbetalningen av studiestödet avbrytas interimistiskt eller beloppet minskas tills ärendet har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut. Om stödtagaren inte lämnar den utredning som begärs kan ärendet avgöras genom ett slutligt beslut som baserar sig på de utredningar som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har till sitt förfogande.

Utbetalningen av studiestödet kan avbrytas på den studerandes begäran.

27 §

Återkrav

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kan återkalla beslut om beviljande av studiestöd eller återkräva studiepenning, vuxenstudiepenning, särskilt studietillägg, bostadstillägg eller försörjartillägg om en väsentlig ekonomisk förändring i den studerandes förhållanden inträffat

27 §

Återkrav

En förmån som enligt denna lag betalats utan grund eller till ett för stort belopp kan återkrävas. Ett beslut om återkrav ska innehålla beloppet som återkrävs och grunderna för återkravet.

Återkravet kan frångås helt- eller delvis om återkrav med beaktande av

efter att studiestödet har beviljats. Sådant återkallande eller återkrav kan ske högst till ett belopp som motsvarar den ekonomiska förändringen i den studerandes förhållanden.

Arbetsmarknads- och studieservice-myndigheten kan helt eller delvis återkalla eller återkräva studiepenning, vuxenstudiepenning, särskilt studietillägg, bostadstillägg eller försörjartillägg om stödet felaktigt utbetalats eller på felaktiga grunder beviljats på grund av att den sökande uppsåtligt eller av oaktsamhet som inte är ringa lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter väsentliga för beräkning av studiestödet eller på grund av annan jämförbar väsentlig omständighet.

Ett belopp som skall återkrävas kan avdras från studiestöd som senare beviljas mottagaren av stödet.

omständigheterna är oskäligt eller om det belopp som betalats utan grund är obetydligt.

Återkravet kan frångås helt efter det att beslut om återkrav har fattats, om det med beaktande av förmånstagarens ekonomiska situation inte längre är ändamålsenligt att fortsätta återkrävandet eller om det med hänsyn till det förmånsbelopp som inte återkrävts medför oskäliga kostnader att fortsätta återkrävandet.

Återkravet kan också verkställas så att det belopp som återkrävs dras av från studiestöd som senare beviljas mottagaren av stödet.

Ett beslut om återkrav som vunnit laga kraft får verkställas som en dom som har vunnit laga kraft.

29 §

Lyftande av studielån mot landskapsborgen

Landskapsborgen för studielån beviljas för högst ett läsår i sänder. **Beslutet kan dock gälla landskapsborgen för juni och juli månad det föregående läsåret.** Landskapsborgen för studielåns sammanlagda belopp höjs för varje termin en studerande får studiestöd med det tillägg på studielånet som beviljas av kreditinstitutet för betalning av under läsåret förfallen ränta på studielånet.

29 §

Lyftande av studielån mot landskapsborgen

Landskapsborgen för studielån beviljas för högst ett läsår i sänder. Landskapsborgen för studielånets sammanlagda belopp höjs för varje termin en studerande får studiestöd med det tillägg på studielånet som beviljas av kreditinstitutet för betalning av **den ränta på studielånet som förfaller under läsåret.**

36 §

Beviljande av betalningsbefrielse

Partiell betalningsbefrielse kan beviljas om låntagarens ekonomiska förhållanden har försvagats av långvarig arbetslöshet, sjukdom eller annat skäl så att återkrav av hela lånet anses vara oskäligt.

36 §

Beviljande av betalningsbefrielse

Partiell betalningsbefrielse kan beviljas om låntagarens ekonomiska förhållanden har försvagats av långvarig arbetslöshet, sjukdom eller annat skäl så att återkrav av hela lånet anses vara oskäligt. **En förutsättning för partiell betalningsbefrielse är att en återbetalningsplan gjorts upp och följts.**

37 §

Ränta på borgensfordran

På landskapets hela borgensfordran på grund av landskapsborgen för studielån skall låntagaren betala den årliga räntan nio procent.

37 §

Ränta på borgensfordran

På landskapets hela borgensfordran på grund av landskapsborgen för studielån **ska låntagaren betala den ränta som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (FFS 633/1982).**

Genom landskapsregeringens beslut kan bestämmas om en ränta som är lägre än den ränta som avses i 1 mom.

38 §

Landskapets betalning av ränta

Arbetsmarknads- och studieservice-myndigheten betalar förfallna räntor till kreditinstitut på grund av studielån till låntagaren efter slutförda studier och avlagd examen om de villkor som anges i denna paragraf är uppfyllda. Låntagaren skall

a) ha varit arbetslös under de fyra senaste månaderna som föregår den sista räntebetalningsdagen och ha varit arbetslös minst 60 dagar under denna tid samt får högst ha 760 euro per månad i bruttointkomst, **dock så att** för låntagare som har vårdnad om barn som inte fyllt 18 år höjs nämnda belopp med 120 euro för varje barn,

b) under den månad som räntan förfaller till betalning ha fått moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen (FFS 1224/2004) för minst 24 vardagar och inte ha fått studiestöd under den termin då räntan förfaller till betalning eller

c) under de sex månader som föregått den dag räntan förfaller till betalning ha fått moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen för minst 50 vardagar och inte ha fått studiestöd under den termin då räntan förfaller till betalning.

Om modern och fadern samtidigt har rätt till moderskapspenning, faderskapspenning, föräldrapenning eller motsvarande förmån under den månad räntan förfaller till betalning betalas endast förfallna räntor för moderns studielån.

Arbetsmarknads- och studiestödsmyndigheten betalar inte ränta som avses i 1 mom. b) och c) punkten om det före ingången av den månad då räntan förfaller till betalning förflutit mer än 12 månader sedan den månad då personen senast fått studiepenning, vuxenstudiepenning eller bostadstillägg.

Betalningen av räntor som avses i 1 mom. sker utan återbetalningsskyldighet för låntagaren.

38 §

Landskapets betalning av ränta

Arbetsmarknads- och studieservice-myndigheten betalar förfallna räntor till kreditinstitut på grund av studielån till låntagaren efter slutförda studier och avlagd examen **i följande fall:**

a) **långtagaren har varit arbetslös minst 60 dagar** under de fyra senaste månaderna **före** den sista räntebetalningsdagen och **har** högst 760 euro per månad i bruttointkomst, för låntagare som har vårdnad om barn som inte fyllt 18 år höjs bruttointkomstens belopp med 120 euro för varje barn;

b) **långtagaren har fått graviditets- eller föräldrapenning** enligt sjukförsäkringslagen (FFS 1224/2004) för minst 24 vardagar **under den månad** som räntan förfaller till betalning och **har inte fått** studiestöd under den termin då räntan förfaller till betalning och

c) **långtagaren har fått graviditets- eller föräldrapenning** enligt sjukförsäkringslagen för minst 50 vardagar **under de sex månader som föregått den dag** räntan förfaller till betalning och **har inte fått** studiestöd under den termin då räntan förfaller till betalning.

Om båda vårdnadshavarna samtidigt har rätt till föräldrapenning under den månad räntan förfaller till betalning betalas endast förfallna räntor för den **ena vårdnadshavarens** studielån.

I de fall som avses i 1 mom. b och c punkterna betalar Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten inte räntan, om det före den månad då räntan förfaller till betalning har gått mer än tolv månader sedan den månad då långtagaren senast fått studiestöd.

Betalningen av räntor som avses i 1 mom. sker utan återbetalningsskyldighet för låntagaren

39a §

Rätt att få uppgifter

Arbetsmarknads- och studieservice-myndigheten har utan hinder av sekretessbestämmelser rätt att av andra myndigheter få de uppgifter som är nödvändiga för att verkställa och utveckla studiestödsuppgifter.

Om handlingars och uppgifters offentlighet gäller i övrigt vad som föreskrivs i offentlighetslagen (2021:79) för Åland.

39a §

Rätt att få uppgifter

Arbetsmarknads- och studieservice-myndigheten har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter rätt att få följande uppgifter:

1) identifikations- och individualiseringsuppgifter för dem som blivit godkända vid antagningen av studerande, av Utbildningsstyrelsen och läroanstalterna;

2) identifikations- och individualiseringsuppgifter för dem som tagit emot en studieplats samt uppgift om läroanstalt och studier, av Utbildningsstyrelsen;

3) identifikations- och individualiseringsuppgifter för de studerande samt uppgifter om de studerandes studier och uppföljningen av studierna, av läroanstalterna eller från Utbildningsstyrelsens eller undervisnings- och kulturministeriets informationsresurs;

4) uppgifter för varje låntagare om till vilket belopp studielån med landskapsborgen har lyfts, om amorteringarna på studielånet och om räntorna, av penninginstitutet;

5) uppgifter om när ett straff enligt fängelselagen (FFS 767/2005) börjar och slutar, av straffanstalterna, samt

6) de uppgifter som är nödvändiga för att verkställa och utveckla studiestödsuppgifter, av andra myndigheter.

Ny paragraf

39b §

Rätt att lämna ut uppgifter

Arbetsmarknads- och studieservice-myndigheten har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter rätt att lämna ut följande uppgifter:

1) uppgifter om landskapsborgen för studielån och dess giltighet, till det penninginstitut där den studerande har sökt studielån;

2) uppgifter för läggande av räntor enligt 31 § till lånekapitalet samt i fråga om landskapsborgen som beviljats uppgifter om att studierna upphört, till det penninginstitut där den studerande har studielån, samt

3) uppgifter om studiestöd som personer som studerar i dessa länder får från arbetsmarknads- och studieservice-

myndigheten, till nordiska studiestödsmyndigheter.

Ny paragraf

39c §

Teknisk anslutning

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har rätt att öppna en teknisk anslutning till mottagare som avses i 39b § för sådana uppgifter som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har rätt att lämna ut.

Uppgifterna ska överföras i ett krypterat eller på annat sätt skyddat format och överföringen ska ordnas så att mottagaren verifieras eller identifieras på ett tillräckligt informationssäkert sätt innan överföringen görs.

Med hjälp av en teknisk anslutning som öppnats med stöd av denna paragraf får också sekretessbelagda uppgifter inhämtas utan samtycke av den vars intressen skyddas genom sekretessen. Innan den tekniska anslutningen öppnas ska den som begär uppgifter lägga fram en utredning om att uppgifterna skyddas på behörigt sätt.

41 §

Ändringssökande

Nytt moment

41 §

Ändringssökande

I ett interimistiskt beslut om justering eller indragning av studiestöd får inte överklagas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2023.

Bestämmelserna i 14a § gäller till och med den 31 juli 2024.

Bestämmelsen i 5 § om tidsgränsen tillämpas på andra studier än högskolestudier för studier som inleds efter lagens ikraftträdande.

Åtgärder som verkställigheten av lagen kräver får vidtas innan den träder i kraft.

